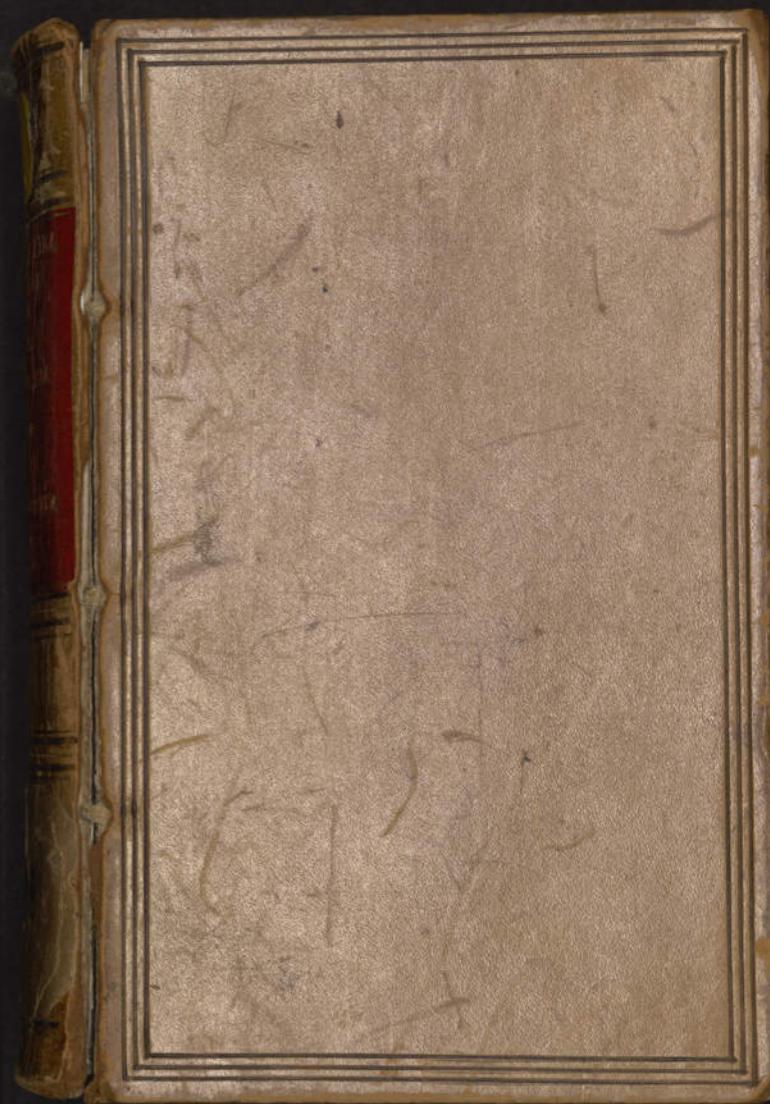

colorchecker CLASSIC

x-rite

NICOLAI DE LYRA
PRECETORIUM

ANONYMI
EPIST. DE MISERIA

CURATORIUM

ET

ALIORUM OPUSCULA

SINE ANNO

PRINTED IN THE U.S.A.

BY THE AMERICAN BOOK COMPANY

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

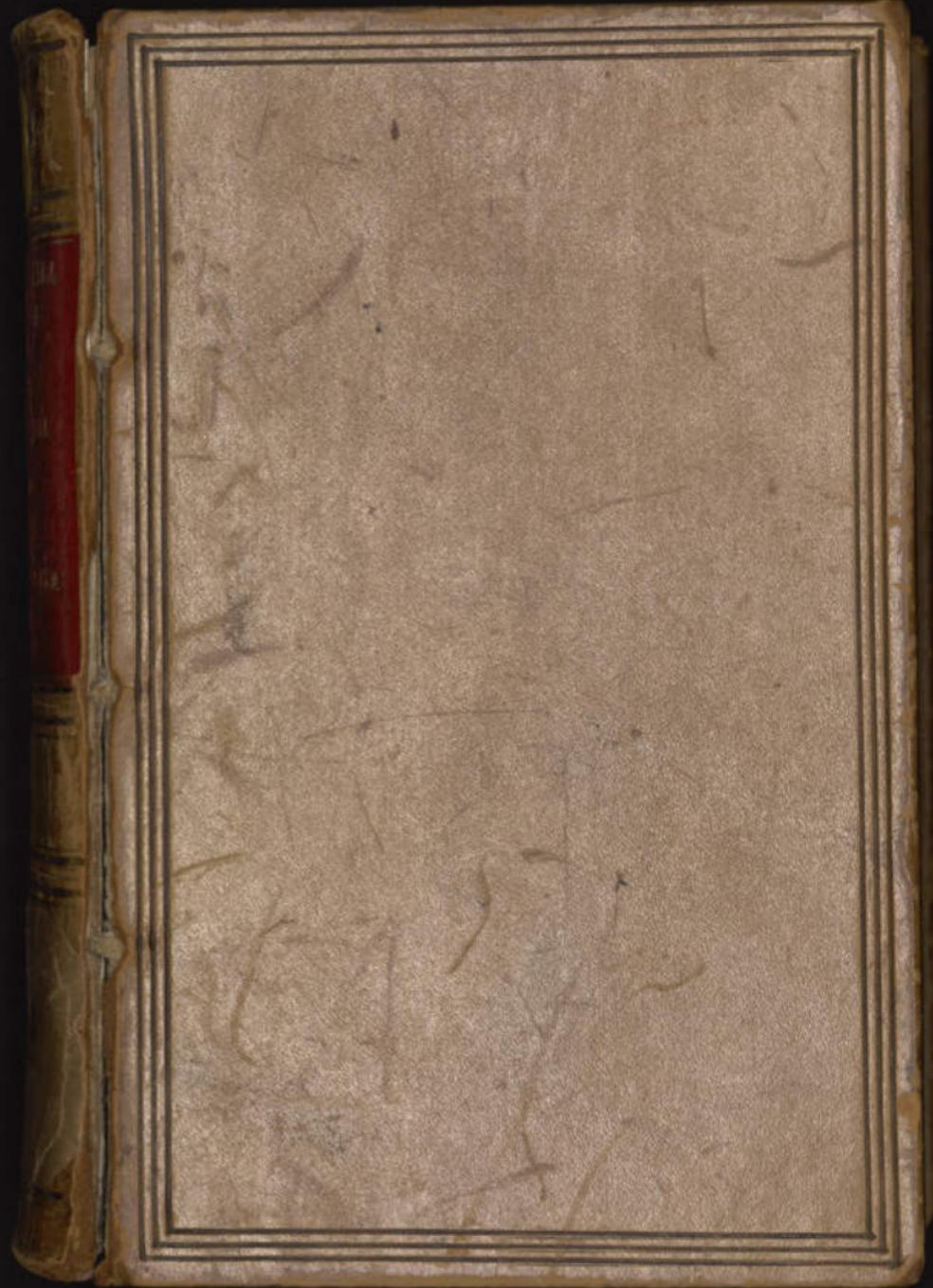
1891

1891

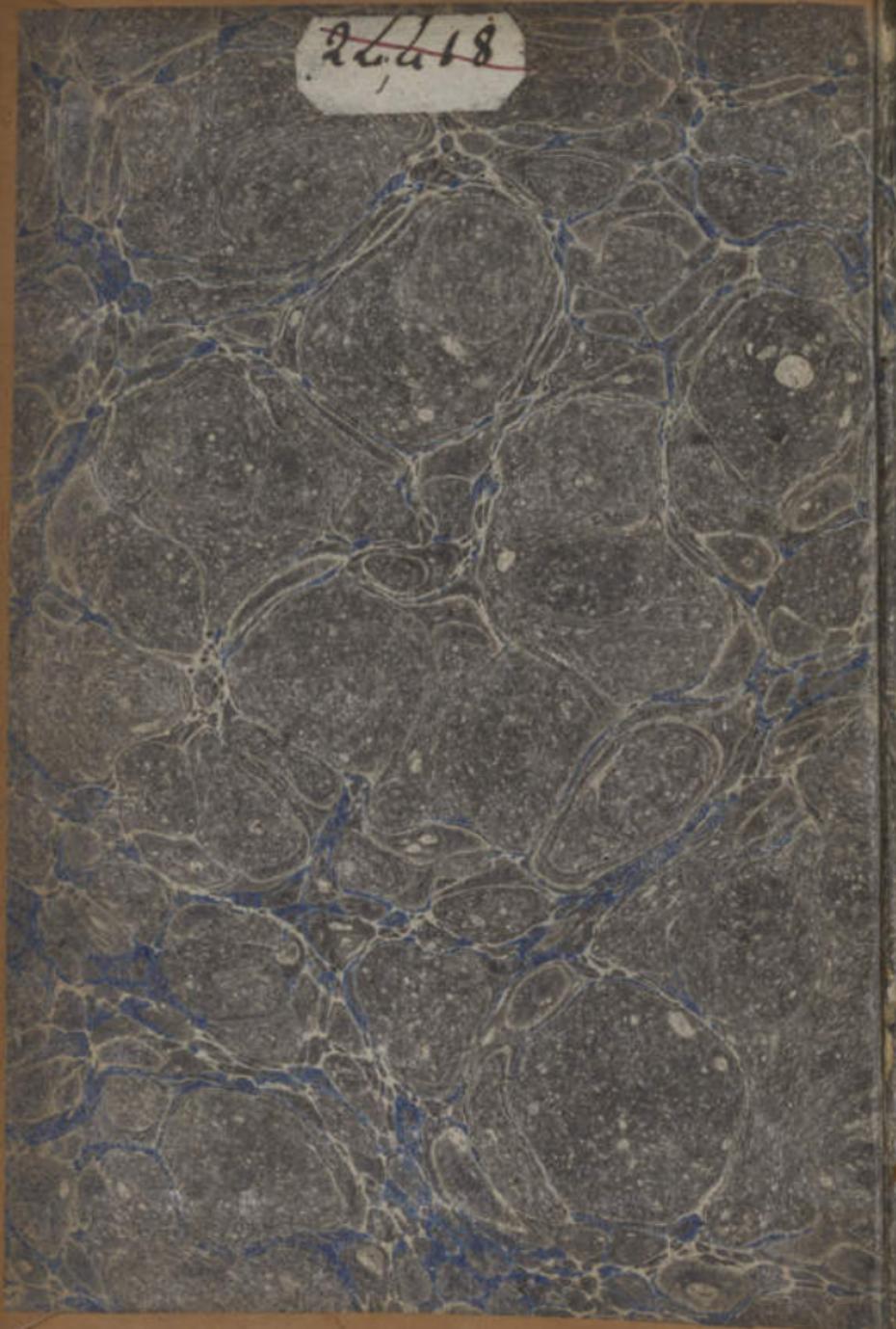
1891

1891

1891

~~26418~~

XVe Siècle
818

8821

8821

8821

Resolutoriū dubiorū circa
celebrationem missarum occur-
rentiū. p venerabilē patrē dñm
Johannē de lapide doctorē theo-
logū parisiensem: ordinis Car/
tusiensis: ex sacrorum canonū p-
batorūq; doctorū sentētiis diligē-
ter collectum.

Sūma dubiorū in hoc opere re-
solutoriū. clxvi.

et uis factus est uerbi eius
vixit et uocatus est intercessio eius
in die iudiciorum quoniam dicitur
quod dicit deo misericordia nostra
et misericordia nostra in die iudiciorum
quoniam dicitur quod dicit deo
misericordia nostra in die iudiciorum

et uis factus est uerbi eius
vixit et uocatus est intercessio eius

Summarium

Subsequētis operis i quo
dubia circa missarū celebratō
nē occurrētia ptractant̄ disti
ctio. cū sūmariā i singulis pti
bus cōtētorū expōne.

t Otus sequēs Tractat⁹ in r. capitula partit⁹.

- i Premitit intentionem collectoris cū mā tra
ctāda: tractādoꝝ numero: distictōe et ordie
ii Ministrū siue personā ad celebra
dum idoneam.
iii. Locū celebrandi conuenientem
iii. Tēpus cōgruū quo celebrari debet.
Caplī v. Est s du Materialia exteriora q̄ ad ornatū
vi. biis occu vel cōgruētā celebratiōns req̄rūē
currēti: Ceremonias cōsuetas et obseruan
b⁹ eirca das in missa et circa eā. tam in agen
dis q̄ in dicendis.
vii. Materiam ad consecrandū optā:
panem scilicet et vinum.
viii. Cōsecratōnis istius sacramenti de
bitā formā
ix De intēcōne ac rōne eorū q̄ i missa discuntur
a ii

Operis

x Verōne et significatiōe eoz q̄ i missarē circa eā
agūt: cū breui epilogo et cōclusione hnt̄ opis

Capl̄m p̄imū. ii. h̄z articulos

- Prīm⁹ p̄emittit collectoris intētione: materiāq̄
Articulns tractandā annotat
Secūd⁹ p̄er resolutionē dubii exponit tractādorum
numerū/distinctionē/atq̄ ordinem

Capl̄m scdm. v. īcludit arti.

- Arti. i: Resoluit. vi. dubia circa ministrū celebratur
rōne ordīs et officii sui executiōis occurrētia
Dubiū. i. Quis sit minister ad celebrandū idone⁹ quā-
tum ad persone conditionem

ii De eo qui credit se in sacerdotē rite eē ordi-
natū: et tamē nō est sic ordinatus

iii De eo qui post missā īceptā h̄z cōscientiam
q̄ non sit rite ordinatus

iiii De hētico:scismatico. de ḡdato: rc. an. s. t̄les
possit cōficerē h̄z sac̄mūt̄ ordīate celeb̄are.
Dubiū. v. De eo qui post missā īceptā recordat̄ vel p̄ci-
pit se eē excōmunicatū. de quo prius nō habu-
it memoriā aut nesciuit.

vi De eo q̄ post missā īceptam h̄z remorsum de
irregularitate

- Arti. ii. Resoluit vi. dubia q̄ īcidūt circa dispositio-
nē corporis ipsius ministri.

i De sacerdote muto vel priuato loquela

Summarium

- ii. De eo quod h[ab]et aliquem alius corporis defectum.
Dubia. iii. De sacerdote leproso
iii. De patiente morbi caducu[m]
v. De eo qui patitur fluxu sanguinis vel seminis
vi. De polluto pollutione nocturna
Arti. iii. Resoluit. x. dubia emergentia circa habitudinem metis ipsius ministri celebraturi quantum ad intentionem usum rationis: culpam: et gratiam
i. An requiratur intentio ministri
ii. Quid celebraturus intendere debeat
iii. Qualis debeat esse intentio: an. s. actualis req[ui]ratur
iv. De sacerdote furioso: lunatico: vel alia excusa usu rationis privato.
Dubia. v. De sacerdote demoniaco
vi. De eo qui est in peccato mortali
vii. De certitudine requisita quod non sit in peccato mortali
viii. De eo quod se estiat esse in peccato mortali id non sit.
ix. De eo quod postquam missa incepit vel preparatur estre cordatur peccati mortalis de quo non est confessus
x. Depetrante peccati luxurie: et statim post hoc penitente ac confitente
Arti. iii. Resoluit. vii. dubia que oriuntur circa seclusum sobrietatem et somnum ministri
i. De ieiunio ad ministram celebraturum requisito
ii. De recordante post missa accepta se ieiuniu[m] soluisse
iii. De eo quod transglutinat reliquias post comedionem in ore relicias.

Operis

Dubia.iii. De eo qd gargarizando vel os lausando : pars
aque aut vini transglutiuit.

v. De eo qui cibum vel potum tarda hora sum-
ptum nondum digessit.

vi. De eo qui vomitū patitur vel passus est

vii. De eo qui p totā noctē non dormiuit

Arti. v. Resoluit. v. dubia circa celebratiōis abstinentiā
eiusdemqz frequentiam occurrentia.

i. De omnimoda celebrationis abstinentia

ii. De celebrationis frequentia.

iii. De celebratiōe quotidiana

Dubia.iiii. De eo qui ad celebratiōē bñ disposit⁹ est: r tñ
abstinet propter sacramentireuerentiam

i. De celebratione vno die pluries fienda

Capl. iii. DUOS cōtinet arti.

Arti. i. Resoluit. v. dubia circa locū celebrandi cōem
videlicet ecclesiā: incidentia

i. Quis sit locus cōis debit⁹ et cōueniens ad ce-
lebrandum.

Dubia.ii. An licite possit qd extra ecclesiam celebrare.

iii. Quid agendū s̄t in aliqua regione nō iuuenia
ture ecclesia consecrata.

iiiit. An in mari aut fluminibus liceat celebrare

v. An i omni loco cōsecrato licite possit celebrari
Resoluit. vi. dubia q circa locū propriū, s. al-
tare occurrere possunt.

Arti. ii

Summarium

- i. An licite celebrari possit si aliquo alio quam altari
ii De qualitate altaris
iii De experimentis et ornatum altaris
Dubiu. iii. An super quolcum altari consecrato liceat celebrare
v De altari portatiliter ad celebrandum apostoli quantitate
vi De omissione aliquius supradictorum.

Capitulum. iii. de ieiunio et festis

- Arti. i.** Resoluit. iii. dubia occurrentia circa tempus celebrandi commune. videlicet diem.
i An indifferenter in nocte et die liceat celebrare
ii An ne in aliquo nocte quam licite possit celebrare
Dubiu. iii. An liceat a principio diei celebrare
iii De celebrante qui credit die ieiunio et non die ieiunio
Arti. ii. Resoluit. iii. dubia quae se offerunt circa tempus celebrandi proprium: scilicet horam
i Qua hora diei celebrare liceat
Dubiu. ii. A quo tempore accipiendum sit principium dies
iii De non obseruante tempore celebrandi debitum.

Capitulum quinto. iii. de articulis

- Articu. i.** Resoluit. v. dubia quae circa vestes et indumenta. cuncta sacerdotalia insurgunt.
i An celebraturus specialibus debet indumentis vestibus et indumentis.
ii que et quot sint huiusmodi indumenta.
Dubiu. iii. De benedictione talium

a. iii

Operis

- i. ill. De celebratē absq; vestib; t idumētī bñdiciō
v. De misericordia talii vestii t indumentorū cetero
rumq; corquisitorum.

Articu. ii. Resoluit. iiii. dubia que circa vasa ad celebra-
dum oportuna occurruunt.

- Dubium. i. An ad celebrandū specialia reqrant vasa
ii. Que et quot sūt huiusmodi vasa
iii. De materia talii vasorum
iv. De consecratione et talium

Arti. iii. Resoluit octo dubia circa circūstantias t alia
exteriora occurrentia

- i. De necessitate libri missalis
ii. De exigentia ignissue lumenis candele
iii. De oportunitate missrantisip̄i celebranti
Dubiū. iiii. De cōditione et qualitate ministrantis
v. Quid si ministrans recedat de altari dimittē
do celebratē solū: t postea reuertatur
vi. Quid si postea non reuertatur
vii. Quid de sacerdote recluso vel heremita t so-
litario. celebraturo
viii. Quid si q̄s omittat aliqd de supradicti f̄dici

Capl. vi. tres i se claudit arti.

Articu. i. Resoluit. x. dubia q̄ oritur circa agēda et di-
cenda ante missam.

- i. In aliqd specialiter ante missā agēdū sit
ii. Psdebita t sufficiēti p̄paratiōe ad celebrādā

Summarium

- iii. Qualiter et in quibus celebraturus se debeat
 probare et examinare
 iiii. Quanta requirat diligēcia ad p̄dcāz examinatōz
 v. De certitudine sufficientis diligēcie
Dubiū. vi. In quo cōsistat sufficiens cōscientie purgatio
 vii. Quid si celebraturus nō possit hēre cōfessore
 viii. De ornatu conscientie celebraturi
 ix. An requirat p̄solutio horarū canonicae
 celebrationem.
 x. An preter supradicta sint aliqua alia āte mis
 sam dicenda vel agenda
Atticu. ii. Resoluit. xiii. dubia circa dicēda et agēda in
 missa in modūq; dīcēdi atq; agēdi: incidentia
 i. Quae sint in missa dicēda et agēda et quo mō.
 ii. An aliquid in missa dici debeat quod in mis
 sali: non continetur.
 iii. An verba canonis secrete dici debeat
 iv. An cetera: alta et intelligibili voce dici debeat
 v. An in memorīis debeat aliquorū fieri noīatio
 vi. An ante celebrationē possit haberi mēoria ali
 quorum nominatim.
Dubium.
 vii. An requiratur attētio celebrantis circa dicen
 da et agenda.
 viii. An deuotio in celebrante requiratur
 ix. An celebrās debeat stare capite discooperto
 x. De q̄ debeat fieri ablutō post sūptōnē fāguis
 xi. An sacerdos a missa incepis possit desistere.

Operis

- ¶ Quid si sacerdos missa incepta moriatur ut
in infirmitate incidat.
- Dubius. xlit. quid si celebrati saepe narre seruope incipiat
xliii sacerdote omittente aliqd vel aliquod superiorib⁹
Arti. iii Resoluit. lili. dubia que occurunt circa dicens
da agenda et cauenda post missam.
¶ An aliqua specialiter sint dicenda post misse
celebrationem.
- Dubius. ii. An aliqua sint specialiter agenda post missam.
iii que sint post celebrationem cauenda
iv An statim post misse celebrationem liceat comedere vel bibere.
- Cplz. vñ sex continet articulos.**
- Arti. i. Resoluit. vi. du. circa panem secrat⁹ occurretis
i. quis et quis debeat esse panis consecrandus.
ii Quid si sacerdos pecciat⁹ panem non esse triticeum
vel indebitate confectionem.
- Dubius. iii. quid si panis appositus pecciat⁹ esse corrupt⁹:
i. quid si panis non fuerit appositus vel ablat⁹. etc
v. Quid si panis sit dispositus ad corruptionem.
vi. An in aliquo casu sacerdos possit dicere missam et non consecrare.
- Arti. ii. Resoluit. viii. dubia q̄ incidunt circa panem consecratum: ante sumptionem.
i En sacerdos panem consecrans: teneatur sumere
ii En in talis casu teneatur sibi totum sumere

Summarium

iii Quid agendū de particulis ab hostiis consecrata resolutis.

iv Quid agendum si hostia vel pars eius cecidere in calcicem de manu celebrantis

Dubii. v. Quid si ceciderit hostia vel ps eius sup terrā aut lapidem vel aliud huiusmodi

vi quid si sacerdos tangat hostiā cū naso:barba mento:aut veste. i

vii Quid si hostia cōsecreta aliquo casu fuerit amota de altari et amissa.

viii quid si corpus xp̄i appareat sub sp̄e carnis vñ pueri.

Arti. iii. Resoluit. vii. dubia cir̄ corp⁹ xp̄i post sumptio nem occurrentia.

i Quid si in sumptōe sanguis remaneat ps hostie in fundo cal̄cis.

ii. quid si post sumptōnē sanguis reperiatur pti cule de hostia resolute.

iii Quid si post sumptōnē sanguinis reperiatur super altari hostia aliqua integra.

Dubii. iiii. Quid agendum si celebriā statī post sumptio nem corporis xp̄i patiatur vomitum.

v. qd si q̄sp⁹ sumptōnē statī emitat per secessum

vi Quid si hostia cōsecreta & reseruata inueniatur putrefacta aut corrupta.

vii quid si hostia cōsecreta comedha fuerit a mure vel alio animali bruto.

Operis

- Arti. iii.** Resoluti*xiiii.* dubia que se ingerunt circa vi
nū priusq; consecretur
i. Quod r; quale debeat eē vīnū cōsecrandum.
ii. Quid si loco vīni ali⁹ liqr fuerit posit⁹ i calicē
iii. Quid si positiū fuerit vīnū corruptum
iv. qd s̄ lex negligētia nihil i calicē positiū fuerit.
v. Quid si vīnū calici sp̄ostū sit dispositū ad cor
ruptionem.
vi. An in musto possit cōfici hoc sacramentum.
Dubiu. vii. An vīne itegre p̄misceri possit vīno cōsecrādo
viii. An cōfici possit hoc sacramentū in nectare vī
vino condito
ix. An possit cōfici i vīno puro sine p̄mixtōe aq.
x. Que r; q̄lis debeat eē aqua vīno p̄miserenda
xi. De quātitate aque p̄missende.
xii. An sufficiat q̄ aq̄ vīno p̄misceatur i dolio.
xiii. An liceat celebrāti nō cōsecreare vīnum: facta
prius cōsecratiōne pants
xlii. Quid si vīnū dū cōseclarī debet deprehendā
tur congelatum.
Arti. v Resoluti*octo* dubia circa vīnū consecratum
ante sumptionē: incidentia
i. Quid si celebrarans post cōsecratōne p̄cipiat a
qua nō fuisse vīno admixtam.
ii. An celebrars teneatur sp̄ sumere vīnū conse
cratum siue sanguinē xp̄i
iii. Quid si sacerdos aliqs nō possit sumere vīnū

Summarium

et ita neq; sanguinem.

III. Quid si cum sumi de sanguis: species vni sit congelata.

Dubiu. v. Quid si aranea/musca/vel aliud huiusmodi ceciderit in sanguinem

vi. Quid si antea sumptione celebras pcpiat venenum esse immisum.

vii. Quid si sanguis i parte fuerit effusus: aut de calice stillauerit

viii. Quid si sanguis ex toto fuerit effusus
Resolut. vi. dubia q circa sanguinem post eius sumptionem occurruunt.

i. Quid si sacerdos post suptionem sanguis pcpiat aliquam guttam adhaerere calici

ii. Quid si homini gutta pcpiat adhaerere casule manipulo: vel alteri huiusmodi

iii. De ablutione digitorum facienda super calicem post sanguinis sumptionem.

Dubiu. lxxii. De eo q post suptione corporis vel sanguinis Christi virginetur sputo vel tussi vel sceratione.

v. De patiente vomitu post sanguinis suptionem vel emittente per secessum.

vi. Quid si sacerdos p suptione sanguis deprehendat venenum aut aial venenosum fuisse in calice.

Eplz octauii. ii. complectit ar.

Resolut. xvi. dubia circa formam secretariorum pa-

Arti. i.

Operis

nis emergentia.

i. Que sit sufficiēs et ubita forā cōsecrōis: panis

ii. An hec coniunctio. Enī: sit de substātia forme

Dubiu. iii. An sacerdos proferēs solū verba cōsecratōis
super panem aptum: con'ecret illum.

iv. An per illa verba in aliud idioma mutata: si
at consecratio.

v. An sacerdos addendo aliqua alia verba ad
dictam formā: consecret.

vi. An diminuens vel subtrahēs aliquid de pre-
dicta forma: consecret.

vii. An icōgrue proferēs & ba cōsecratōis cōsecre

viii. An facieū strā spōnē verborū cōsecre

ix. An faciēs interuallū i platōe & bon: cōsecre.

x. Quid si celebrās nō recolat sed dix: se & ba cō-
secratiōnis: aut aliqua alia que dici debent

xi. An sacerdos per illam formā possit cōsecre-
re panem absentem.

Dubiu. xii. An possit cōsecreare omnē panē pñtē: in qua-
cunq; quantitate fuerit.

xiii. An sacerdos verba cōsecratiōnis proferēdo
cōsecre omniē panē sup altari existente

xliii. An pluribus hostiis appositis: et sacerdotei
tētionē suā in prolatione verborū solū ad illā
dirigente quā manu tener: omnes cōsecrent.

xxv. Quid si sacerdos intendat cōsecreare solū cen-
tū hostias. et appōite sint plures vñ pauciores

Summarium

xvi Quid si apposites sint multe hostie: et sacerdos intendat solum aliquis illarum consecrare.

Arti.ii. Resolutus est ad duos. quod ictidū circumscribitur formā cōsecratis vint.

Dubiu.ii An omnia habita in illa forma posita: sunt de substantia forme

iii De significatione huius dictionis: calix: et forma predicta.

Capitulum nonū. vi. i se tenet articulos

Arti.i.	Premittit divisionē totius missae in. v. p. iii. fit tēs principales In q̄z illis.	i. ii. iii.	Preparatio Oblatio Consagratio Sumptio Hinc accio.
---------	--	-------------------	--

Arti.iii.	Subdiuidit pertem	Tertiā Quartā Quintā	Eterpōit intentōne ac rōne eoz quā ipsa dñs
-----------	----------------------	----------------------------	--

Capitulum decimū h̄z articulos. xii.

i.	Lotto
ii.	Thurificatio
iii.	Altaris osculatio
iv.	Enumerat. x. Iuu. Saecdotis usq; salutatō ginalia: quod in
v.	v. est Gestus variatio missa p̄fertī so
vi.	Iterata p̄ crucis signatio

Operis

I.	lēni et circa eā. vii.	Hostie fractio.
agūt: quoꝝ. viii.	Parti hostie i calice missio	
	ix Osculi pacis datio.	
x.	Aini non cōsecrati sūptio;	
ii.		
iii.		
Arti. iii.		
v.		
vi Declarationem et significacionē		
vii.		
viii.		
ix.		
x.		
xi.		
xii.	Cōtinet breue epilogū: cōclusionē hui ^o opis	

Finis Summaris

Capitulū .i.

Inclipt tractat⁹ dubiorū ac difficultatiū clē
officiū missē et ea q̄ ad debitā eiusdē celebratōz
exigūt freqnti⁹ occurritū: iux^t sacrop⁹ canonuz
p̄stitutōes: p̄batorūq̄ doctorū firmiores atq̄ tu
tiores sentētias resolutori⁹.

**Capitulū p̄mū. De inten
tōe collectoris: i materia tractā
da tractādorūq; nūero distīctōe
atq; Ordīe. ii. p̄tinēs articlōs
P̄emittēs p̄fatōz: Itētū tractādaq; exponētē.**

Prefatio.

Ficili⁹ q̄to maius r digni⁹ ē: tāto eīi ma
iori cura/follicitudie atq; diligētia exer
cēdū ē. Graui⁹ em̄ q̄s delinqt: si exequē
do clē hoc negligentia: defectū: vel errore ali
quē admiserit. Inq̄ oīa aut̄ officia hūane facul
tati cōmissa nō ē aliqd mai⁹: digni⁹ aut diffīcili
us: q̄ debita missarū celebratio. In q̄ sacramētū
preciosissimi corporis r sāguis iesu xp̄i redēptorū
nī cōsecratur: imolūt et sumit. Sacro canone
attestante. Nō modica inqt res ē: vnā missā fa
cere. Et valde felix est: q̄ vnā digne celebrare p̄t
Restat igit̄ vt nūsq̄ cū grauior periculo pecce
tur: q̄ si i executōe hui⁹ dignissimi officii negli

b i

Arti. i

De con
se. dt. c.
sufficit,

Capitulū.i.

gentia vel error cōmittāt. Ea ppk vt sacerdos-
tes sīplices q̄ noticiā canonū n̄ h̄fit neq̄ sp̄ facis-
lē recursū ad supiores suos aut ad viros doctos
h̄ere p̄nt/meli⁹ cauere valeat necir̄c maximum
istō mīsteriū deficiat v̄l errēt. Et vbi aliquid horū
ptigerit debitis remeditis emēdare sciāt: valde v-
tile atq̄ neccessariū fore iudicauim⁹ vt circa h̄
oportuna ei stradas iſtrutio Q̄d vt lucidi⁹ fiat
cir̄c singla q̄ ad debitā misse celebratōz exigūt
dubia freq̄nti⁹ occur̄cta mouebūt. Et q̄n reso-
lutionib⁹ cōgrua t̄pis defectib⁹ et errorib⁹ reme-
dia atq̄ cautele poterūt adhiberi.

Arti.ii.

Mūmēx distinctionē et ordinē tractandoz p̄ du-
bii resolutionē prenotans.

Dubiu3.i. Ad p̄noticiā tractādon premittitur hoc dubiu3.
Quot et q̄ad debitā ac̄ordinatam dignissimis sa-
cramēti eucharistie et misse celebratōe regraſ.

i. Minister siue sacerdos ad
celebrandū idoneus.

ii. Loc⁹ celebrādi cōueniēs.

iii. Tēp⁹ celebrādi cōgruum

Mālia ad ornatū vel con-
gruētiā celebrationis o-
portuna. vt uestes vasa et
cetera hūtusmodi.

Ceremonie in dicēdis et
agendis consuete,

Sol.

Lui⁹ solotio ē v
q̄ sit nonē gene

Capitulū .iī

rata ad q̄ oīa	vi	Materia ad cōsecrandum
necessariare-		apta sc̄z panis et vinum
duci p̄t	vii	Forma cōsecatōis vtriusq; debita.
	viii	Noticia intētōis ac rōnis
	ix	eorūq; in missa dicuntur
		Intelligētia rōis et signi-
		ficationis eoz q̄ in missa &
		circa eam aguntur.

Circa hec:q̄ dubia ac difficultates sepius obui-
ent sacerdotibus missas celebraturis aut cele-
bratibus p .sx. sequētia capla elucidabitur.

Capitulū secūdū.de dubiis occurrētib⁹ circa mīstrū siue personā ad celebrādū idoneā. v.includēs articulos.

- Arti.i.
i.
Sol.
ii.
Sol.
iii.
- Sex dubia resoluēs cir̄ mīstrū celebraturū rō-
ne ordīs & officī sui executōis occurrentia
Quis sit mīster idone⁹ ad celebrandum & con-
ficiendū siue cōsecrādū corpus & sāguinē xp̄i.
Solus sacerdos rite ordinatus.
Utrū ille q̄ credit se rite eē ordinatū & tñ nō est
rite ordinatus:conficiat hoc sacramentum?
De hoc nō hētur certitudo: pie tñ credi p̄t q̄ cō-
ficiat virtute ecclesie:& q̄ sumus sacerdos sup-

Capitulum

- placeat defectū. tu quod non permittat pricula simile
re ecclesie et eam decipi.
- iii. Quid agendū. si quis post missā inceptā habeat
cōsciētiā quod non sit sacerdos rite ordinatus.
- Sol. Si hoc cōtingat ante cōsēcratiōnē: tunc dimit,
tac missam ipfectā. aut cōsciētiā deponat. Si
post consecratōz pcedat. et postea superiorē
suum accedat et casum ei exponat.
- Dubius. iiii. Utrū hereticus scismaticus/ degradatus / in-
famis/ irregularis/ excommunicat⁹/ infidic⁹ vel
suspensus: possint proficerē hoc sacramentū/ ror-
dinate célébrare.
- Sol. Quilibet istoꝝ pott conficerē. sed non dicitur. quod cōficiē-
do peccat. tu ita null⁹ ipsoꝝ pott ordinate célébrare.
- v Quid agendū sit: si quod post missā inceptā recon-
def se est excōdicatū. de quod priu⁹ non habuit meroriā.
- Sol. Si cōtigat hoc an cōsēcratiōnē tuti⁹ ē vt missā
deserat. nisi graue scādalū timeatur. Si bis oper⁹ cō-
sēcratiōnē assumat propositū habulit petēdi ab-
solutionē et satisfaciēdi: tu procedat in missē cele-
- vi. Quid agendū si quod post missā (bratione.
inceptā habeat remorsū de irregularitate
- Sol. Si fiat ante cōsēcratiōnē tūrūsest quod missā dese-
rat. Si post cōsēcratiōnē doleat et proponat. at
quod conēt facere quod in se est. et procedat
- Arti. ii. Resoluēs. vi. dubia quod incidūt circa dispōnē cor-
poris ipsius ministri.

.ii.

**Utrū sacerdos mutus vel loquela priuat⁹ posse
sit cōsecrare seu conficere hoc sacramentū**

Sol. **Mō: opz em̄ cōfidentē hēre facultatē sermonis
sive loquele: quā si amiserit post susceptū ordi-
nem: cōficerē nō pōt: eo q̄ nō pōt xba cōsecratō-
nis et alia pferenda vel dicenda dicere.**

**Utrū h̄ns aliquē aliū defectū in corpore: possit
missam celebrare**

Sol. **Si hēat aliquē defectū q̄ reddit eū inhabilem:
aut impotentem ad dicendū vel faciendū ea q̄
ad debitam celebratōnē exigū: vt puta si care-
at visu: vel digitis qb⁹ tractari/ leuari/ vel fran-
gī dʒ hostia. Uel si habeat aliū defectū notabiliē
qui scđ iudiciū prelati sui ordinarii generet scā-
dalū si celebret. nō pōt celebrare. Quis possit a-
lia q̄ sunt sacerdotalis ordinis exercere**

Utrū leprosus possit celebrare missam.

Sol. **Si non sit factus ipotēs q̄ corrosionē mēbrorū
pōt celebrare in occulto. Corā altis tñ leprosis
pōt etiā in publico celebrare**

Dubiu. iii. Utrū patiēs morbi caducū possit celebrare

Sol. **Si cadat frequēter: vel emitat spumā aut vo-
cē cōfusā: nō pōt. Si xō raro cadat nec emitat
spumā. tc. pōt: dū mō hēat coadiutorē sacerdotē**

Utrū patienti fluxū sanguis.

vel seminis: liceat celebrare?

Sol. **Lic̄ nisi aliud ipedimentū obstat. Si q̄s talem
b iii**

Capitulum

fluxus sanguis patiatur: ut suscepta ī stomachū
statī p secessum emitat. celebrare nō dī.

vi

Sol.

Utrū pollutus pollutione nocturna possit lici-
te celebrare?

Pollutio nocturna quis scđm se p̄siderata nō
sit pctm ex eo. q absq; vsu liberi arbitrii contin-
git tñ rōne sue cause hz qñq; pctm annexū cu-
ius est effectus vel signū. Ideo primo cōsiderā-
da est pollutionis nocturne cā. Que triplex eē
pōt. Prīa est extriseca spiritualis sc̄z demonū
illusio que quādoq; puenit ex precedenti negli-
gentia preparationis ad devotionē presertī cū
quis ad dormiendum accedit. que pōt eē pctm
vel mortale vel veniale. Qnandoq; vero pro-
uenit ex sola nequitia demonū volentū impe-
dire hominem a sūptione huius sacramenti
Sedā causa ē intrinseca spiritualis. s. cogita-
tio precedēs lasciuas que qñq; est ex cōcupisen-
tia & delectione/ vbi si assit cōsensus: erit pctm
mortale. Si autē desiterit veniale. Quandoq;
autē pōt eē sine omni pctō vt cū aliq; sc̄a lectiōis
vel disputationis cogitur de talibus cogitare.
Et si hoc fiat sine concupiscentia et delectatiōe
non erit cogitatio immunda/ sed honesta. ex q
tamē pollutio sequi pōt. Tercia causa est in-
trinseca et corporalis. videlz supfluitas vel de-
bilitas nature/ aut superfluitas cibi vel potus

.ii.

queqñqz est cū pctō vel mortali vel veniali: vt
cū prouenit ex superfluitate cibi vel potus.
Quandoqz abit est sine pctō: vt cum puenit ex
infirmitate nature: Si igitur pollutio ex aliq
dictarum cāx contingat prout est cū pctō mor
tali. non licet polluto celebrare nisi post. xxiii.
horas. Si vero accidat ex aliqua illarum cau
sarū scđm qđ est sine pctō vel solū cum veniali
pctō. pōt pollutus licite celebrare. Ut rūtamen
si ppter reuerentiam abstineat laudandus est
nisi neccessitas vel vitatio scđali vrgeat. Ex
qua non semp de facili potest pcipi ex quali cā
pueniat. Ideo in dubio tutius est abstinere: ni
si vrgens neccessitas incumbat: vel deuotio spe
cialis instiget: aut alias nulla indispositio de
biterēuerentie obuians assit. Ita sciendum vi
detur de pollutione nocturna: siue in somno si
ue invigilia finiat. Miss qđ post leuigillationē
habeat cōsensu delibera cōplacētiā īdelecta
tione: et precipue cū appetitu futuri operis i q
casu turius abstinetur.

Arti. iii. Resoluēs. x. dubia emergetia circa h̄itudinem
menti ipi⁹ mīstri celebraturi quātū ad intentio
nē vsum rōnis/ culpam et ḡam.

Utrū ad conficiendū hoc sacramentū et celebrā
dūm requiratur intētio ministri.

Sol. Cū ad perfectionem cuiuslibz sacramenti reqra
b. iii

Capitulū

intentio ministri/ eo q̄ pfectio illa sit p actū hu
manū a voluntate pcedērē q̄ p intentionē deter
minatur et specificat cōstat q̄ maxic ad confici
endū et celebrandū hoc excellentissimū sacras
mentū exigitnr intētio mīstri. An r qdā glo.
sup math. dicit. Quantū intēdis/tm facis.

II. Que debeat eē intētio sacerdotis/ siue qd debe
at intendere sacerdos cōsecreare volens

Sol. In oībus sacerdos debet intentionē suā pforāre
intētōi ecclie/ hoc est. q̄ intendat illō facere qd
ecclia intendit r facit: cui? ip̄e in hmōi est mi
nister. Intēdit autē ecclesia facere qd xp̄s fecit

Dubia. Christus autē trassubstantiavit panē in corp
suū et vinū in sanguinē p verba consecrationis
hoc etiā dī intendere sacerdos.

III. Qualis intētio cir̄ platōnē h̄bor p cōsecratōis
necessario requiratur: An scz sp actualis exige
tur/ vel aliqua alia sufficiat.

Sol. Intentio actualis non necessario req̄rit. Intē
tio autē virtuall̄ sp necessaria est. Dī autē inten
tio virtuall̄ cū quis pri⁹ habuit actualem intē
tione cōlecrandi. r ex illa motus est ad psecre
dū/posto q̄ actualiter non cogitet q̄ si verba cō
secratōis pfert. virtuall̄ em̄ manet intentio
prima/ r hec sufficit: nisi p̄tria intentio subsequ
tur. Verūtū studiose cnrare debet sacerdos vt
etiā actualem intentionem adhibeat/ alioquin

.ff.

timendum est ꝑ a pctō non excusat.

Sol. **III.** Utrū sacerdos furiosus/lunaticus: vel alia ex
cā vñ rōnis priuatus: possit cōficere hoc sacra
mentū & licite celebrare.

Sol. Quia ad cōsecrationē huius sacramēti requiri
tur intentio mīstri: vt cirē resolutionē primi du
bii huius articuli ptz. exigif etiā ad celebratio
nē deuotio & suipius examinatio. vt infra dice
tur. Iđo si qđ vsu rōnis quacūq; ex cā sit priu
tus vt nūq; hechabere possit. neq; cōficere pōt
neq; celebrare. Si vero raro vsu rōnis priuet &
illo frequēter vtatur: neq; obstat aliud impedis
mentū/pficer quidē pōt es ipo & celebrare dū
modo hēat coadiutorēm sacerdotem.

Sol. **v.** Utrū demoniacus possit celebrare?

Sol. Si fuerit extoto liberatus pōt celebrare. alias
nō pōt. qđ p experīctiā pbari pōt. Est sūt tps
pbatōis arbitrarīu iux discretōnem prelati. pē
satis circūstantiis persone vel dignitatis vel a
liis huiusmodi.

Dubiu. **vi.** Utrū existēs ī pctō mortali possit conficere hoc
sacramentū & licite celebrare.

Sol. Cōficere pōt/sz nō dī: qđ psecreando peccat mor
taliter. An et cū celebrat. duo pctā mortalia di
stincta comittit. An qđ indigne cōsecrat.

Aliud qđ indigne sumit.

vii Utrū celebraturus teneat ecē certus qđ nō sit in

Capitulum

peccato mortali.

Sol.

Triplex inuenitur certitudo. Quedā signalis que per solā diuinā reuelationē habet: et talis hic nō requirit. **A**lia est nālis: qua quis p̄ sensū vel intellectū euidentē certus est de aliquo: et illa etiā hic nō ē necessaria. **T**ercia est moralis siue ciuilis: q̄ nec hēc ex reuelatione diuina nec ex euidentia rei. sed ex p̄babiliib⁹ cōiecturī magis ad vnā partē q̄ ad alterā inclinantib⁹: et ad istā teneat celebraturus in p̄posito dubio: ut videlz post diligentē et sufficientē cōsciētie discussionē de q̄ in infra capitulo vi. larti. i. tractabit̄ certus sit modo predicto: se nō eē in pctō mortali: et hec certitudo hic etiam sufficit.

viii. **Q**uid sentiendū de eo q̄ l̄z nō sit̄ pctō mortali tñ scđm cōscientiā scrupulosā estimat se eē. **T**alis d̄z vel cōscientiā scrupulosā deponere vñ a celebrationē abstinere.

Sol.

Quid agendū. Si sacerdos postq̄ vel missam incepit vel ad incipiendū est preparatus recordetur pcti mortalis de quo nō est confessus.

Sol. i

Debet penitere cū p̄posito p̄fitēdi et satisfaciendi: si habere possit cōfessorē: statī cōfiteat̄. nisi absq̄ graui scandalō fieri nō possit.

x **A**trū p̄petrās pctm luxurie et statī post hoc penitēs: et cōfiteat̄ possit licite eodē die celebrare.

Sol.

Mon l̄z: sed abstinere deb̄ ad minus per. xxviii.

.ii.

horae: ut supra dictum est articulo. si. de polluto
pollutio nocturna.

Arti. iiii. Resoluens. vii. dubia q̄ occurunt circa iejunium
sobrietatem et somnum missi celebraturi.

Dubiu. i. Utru sacerdos nō ieunus: possit confidere et ce-
lebrare.

Sol. Duplex est iejunium. Unū est ecclesie: quo. s. q̄s
vnā comestioē vni⁹ diei nō transgreditur et h̄
nō solvitur p̄ sumptōnē medicīe vel aliorū q̄ nō
nutriunt dūmō in qua q̄ titate sumātur tale ie-
nniū non sufficit celebranti. Aliud est ieunium
nature quod est priuatio cuiuscunq̄ suscep̄tū
stomachū: vel viam ad stomachum per modū
cibi vel potus: siue nutritat siue non. vel p̄ sevel
cū aliis. Suscep̄tū dicimus a principio diei a q̄
q̄s dicitur ieunus: hoc est a media nocte. Et
tale ieunium requiritur ad celebrantem. Unde
si quis nō sit hoc mō ieunus: q̄uts poss̄ confi-
ceret celebrare: tñ nō dñ qr̄ grauiter peccaret.
Et iō cū quis est plures missas eodē die celebra-
turus nō debet sumere ablutionis vñū nisi in
vltima missa: ut et inferius circ̄ resolutionē ul-
timi: dubii arti. v. huius capituli dicetur.

ii. **Sol.** Quid agendū si quis post missā inceptam re-
cordetur se ieunium soluisse.

Si recordef aī consecrationē. tuti⁹ est q̄ cesset:
nisi graue scandalum teneatur. si post p̄seētōeꝝ

Capitulūm

- Pcedat et pfectiaſ/ nō obſtāte q̄ nō ſit ſeiunus q̄
preceptū de pfectione ſacramenti maius eſt/ q̄
preceptū q̄ a teiuniſ ſumatur.
- iii. Utrū transglutiens reliquias q̄ post comedio-
ne ī ore remanſerūt: poſſit celebraſre.
Sol. Si caſualiter trāglutiātur: nō impediſūt cele-
braſionē/q̄ nō traiciūturg modū cibī vel pot⁹
ſed ſaline:cui pmifcenſ. Si ḥo ſtudioſe id fiat
abſtinendum eſt.
- Dub. iiii. Quid ſi q̄s gaſgaritzando vel oſ mūdādo paꝝ
aque aut viñi transglutiat.
- Sol.** Sicut in dubio preceſtentis.
- v. Si q̄ſ tarda hora comederiſ vel biberiſ t nō dā
di geſſerit: vtrū et liceat celebraſre?
- Sol.** Si ex hoc nō redat multū indispoſit⁹ ad debi-
te celebrađum: ilic³. Si ḥo ex hoc multum p-
turbeſ t i diſponaf:tut⁹ eſt vt abſtineat An di-
cit glo.cirč cano. Hihil. vii.q.i. Si q̄ſ etiam aſ-
mediū nocti coeđerit: t adhuc ſetiati eructatio-
nes q̄ cib⁹ nō eſt di geſt⁹. Qdu ſentiet cibū: ab-
ſtinebit a celebraſione.
- vi. Utrū patiēs vomitiſ vel iā paſſuſ licite celebra-
re poſſit?
- Sol.** Si q̄ſ ex infirmitate ſuſtineat illā paſſionē: ab-
ſtine dꝫ quo uſq; ſanetur.
- vii. Quid ſi protā nocte nō dormiuerit?
- Sol.** Sicut i pcedēti dubio. Dicteñ glo. n̄

.ii.

edstiterit. de accu. devlno lento qui in taberna
pnocrauit et altera die nulla premissa dormitio
ne celebrauit. q nō videtur ieiunus/sed prans
celebrasse: ppter indigestionem. Et glo. circa
can. sacramenta. de con. di. i. Ieiuniū inq̄t dico
celebrata digestione.

Arti. v. Resoluēs. v. dubia cir̄c celebrationis abstinen-
tiam eiusdēcq̄ frequētiā occurrentia

Sol. Ut̄ liceat sacerdoti oīno a celebratōe abstiere
Si sacerdos p sententiā ecclesie sit ordīs execu-
tione priuatus: vel ex debilitate aut egritudine
factus sit sp̄otens vel ineptus ad celebrandum
tunc non tenetur celebraire. Si x̄o nō sit priu-
tus p̄tētē celebrandi aut alias factus impotēs
vel ineptus/tunc nō licet ei oīno astinere / quin
saltem teneri videatur ad celebrandū in p̄cipu-
is festis. Et maxime iu illis diebus i q̄bus fide-
les cōicare cōsueuerūt.

Sol. Ut̄ expediāt sacerdoti vt freq̄nter celebret
Si frequenter sit ad celebrandū disposit̄: ex/
pedit vt freq̄nter celebret. Gratissimū em̄i sacri-
ficiū illō ēdño/ et magnas atq̄ ienarrabiles hoc
sacramētū virtutes h̄z. Ideo utile ēfreq̄nter
celebraire et sumere: vt frūxus ei⁹ sepius ac fre-
quentius percipiatur.

Dubium Ut̄ liceat altcui quotidianē celebrare
Sol. Cir̄a usum huius sacramenti ex parte celebrā-

iii.

Capitulum .ii.

ts et sumentis duo requiruntur. Primum est decessus coiunctionis ad xpm: quod sit per amorem. Secundum est reverentia: quod pertinet ad timorem. Primum istoru incitat ad quotidianam huius sacramenti frequentationem. Secundum vero retrahit. Alio si quis experimentalis cognoverit ex quotidiana celebrazione feruorem amoris augeri et reverentiam non minuit: talis quotidie celebraret. Si quis autem senserit quod quotidiana frequentatione reverentiam minuierit feruorem non multum augeri: ille iudeum abstineat. ut cum maiori reverentia et deuotione postea celebret.

lxxv

Utrumque sic dispositus ut laudabiliter possit celebrare: et possit etiam laudabiliter propter sacramenti reverentiam abstinere: melius ac laudabiliter faciat a celebratore abstinendo quam celebrando.

Sol.

In tali casu: melius salubrius est laudabilius est ut celebret quam abstinat. Nam ex celebratore multos fructus huius sacramenti percipere potest propter resolutione secundi dubii precedentis: quibus abstinendo priuatur. Celebratio preterea ex charitate procedit: abstinentia vero ex timore. ut propter ex resolutione tertii dubii. Charitas autem timori perservat. Nec validum est quod abstinentia se patat postea melius fore dispositus: quod fieri potest mirum fiat dispositio. Incertum est etiam si unquam deinceps sit celebratur. Stat et quod celebrando assequitur

Capitulū. iii.

aliquā grām specialem: quā abstinēdo nō cōtīs
git vñq fortassis recuperabit.

Dubii. v. Ut p̄ liceat alicui p̄les missas vno die celebrare
Sol. In die nativitatis dominice p̄t q̄s tres missas
celebrare. vt habet de ce. mis. plurimi. Addūc
doctores. iiii. casus necessitatī. In quib⁹ p̄t
quis duas celebrare. Primum est cū in die festo
occurrit necessitas vt preter missā diei dicat
missa p̄ defunctis. Secundus casus est cū ne-
cessitas infirmorū exigit vt viaticum p̄ eis cōse-
cret. Terci⁹ cas⁹ est cū supueniūt p̄e grini aut
occurrit nuptie celebrationē exigētes. Quar-
tus casus est. cū pp̄ defectu sacerdotū vñ pau-
pertatē ecclia p̄: vni sacerdoti plures ecclesie cō-
mendantur. Alias nō l3 nisi vnicā in die missā
celebrare vt hēetur de. cōse. di. l. Sufficit.

Hoc aut̄ caudū est cū q̄s plures missas vult
celebrare: ne ablutionē sumat nisi in ultima vt
sic ieiunus permaneat et celebret.

Capitulū. iii. De dubiis circa
locū celebrādi occurrentibus. ii. cōtīet articulos
Arti. i. Resoluens. v. dujia cirē locū celebrandi cōem
videlz ecclesiam: incidentis.

i Quis sit locus communis debitus et conueniens
ens ad celebrandum missam?
Sol. Regulariter sola ecclesia consecrata.

Capitulū. līi.

- ii Utrū ne quis possit licite q̄siꝝ extra ecclesiam
celebrare.
Sol. Potest delicentia ep̄i vel superioris dūmō ha-
beātur necessaria ad celebrationē requisita
iii Quid si in regione aliq̄ nō inueniat ecclias se-
crata. p̄p̄ destructionē ecclias ap̄. vel si q̄s sit in
itinere cōstitutus: & presertim in navigatione
vbi nō p̄t habere ecclias. vel constitut⁹ i exer-
citu honesto: vel in alio cōsimili occurrēte casu
Dubium Utrū ne quis possit alibi q̄ in ecclasia celebrare
et iā sine licentia ep̄i scopi.
Sol. In talibus casib⁹ p̄t: si hēc ibidē cefas
ceſſa⁹ req̄sita. p̄t ei celebrare sub diuovi rētorio
iii Utrū in mari vel i flumib⁹ in quibus naues
frequenter agitanſ liceat alicui celebrare.
Sol. Nullomō dī. p̄p̄ piculū effusionis sanguinis.
Sol. v. Utrū in oī loco cōsecrato liceat celebrari missā
Hō: si enī locus sit infidic⁹/ siue a iure/ vt si sit
pollutus sanguine vel semine. siue a iudice/ vi-
delic⁹ p̄ sententiā interdicti latā cōtra locū/nō lī
ibi celebrari Et faciēs p̄tū in hoc casu: incur-
rit irregulatatem
Arti. ii. Resoluēs. vi. dubia que circa locū p̄priū sc̄al-
tare occurrere possunt.
i Utrū in ecclasia vel alibi possit quis licite cele-
brare iup aliquo alio/ q̄ altari.
Sol: Non licet nisi sup̄ altari vel fixo siue stabili vel

Capitulū .līi.

portatili sive viatico qđ p̄t pons sup mensā vel
arcam vel aliud huiusmodi.

Dubīū.ii. Quale debeat esse altare sup quo celebrare licet

Sol. Altare dñe lapideū cōsecratū: īegrū: nō enor
miter fractum.

iii. Quib⁹ altare debeatē coopertum et ornatum
duabus pallis ⁊ corporalī p̄secratis de lino pu
ro factis: nullo colore tictis: sed totaliter albis
mūdis et nitidis.

iii. Utrū sp̄ liceat sacerdoti sup quolibet altari cō
secrato celebrare.

Sol. Nō: nā post qđ ep̄s sup aliquo altare celebrauit:
nō lī illo die alteri sacerdoti super illo celebra
re: nisi de licentia ep̄i.

Dubīū.v. Quātū debeat eē altare portatile vt sit aptum
celebrationi sup eo fiende.

Sol. Tantū eē dī vt possit recipere pedē calicis ⁊ ho
stia: et qđ sacerdos manus sup ipsum cū hostia
tenendo cōueniēter cōsecrare possit.

vi. Quid si sacerdos aliquā de predictis requisitu⁹
mittat: utrū .s. cōsecret celebrando

Sol. Si obseruer alia ad cōsecratōnē necessaria: cō
secat: sed tñ grauiter peccat: sc̄ēter omittens.

Caplūm.iiii. de dubiis occurre
tibus circa tps̄ o gruū quo cele
brari dī: duos hñs artículos.

Capitulū. iii.

- Arti. i.** Resoluens. illi. dubia occurrentia circa tps celebrandi. cōmune. videlicet dī
1 Ut rūndifferenter in nocte et die liceat alicui missā celebrare.
- Sol.** Nō l3 regularis nisi in die. hoc em sacramenti ad tps gfe ptinet: qb per dī significatur. Enī saluator: dixit: Me opz operari donec dles est.
- Dubiu. ii.** Ut rū ne aliquā liceat in nocte celebrare?
- Sol.** Solū in duabus noctibus licet: videl3 in nocte natiuitatis xp̄i: et in nocte dominice resurrectio nis.
- III.** Ut rū ne liceat qn̄ qn̄ aī initii dleī celebrare.
- Sol.** In tribus casibus l3. Primus si necessitas po stulet vt si cōtingat aliquē infirmari ad mortē et nō habeat hostia consecrata: pōt sacerdos cele brare et cōsecreare. Secū casus. si ephs sit in itine ratōe/ tunc pōt aī dī celebrare / vel facere cele brari corā se. Tercius casus. si qs habeat dispē ssionē ab epo v̄l superiore: vt possit celebrare aī dī: alias nō est tutū. n̄t si aliqua rōnabilis et vr gens necessitas superuenerit.
- Dubiu. iii.** Quid si qs celebret credēs dī incepisse et tamē nondū inceperit.
- Sol.** Quia quod parū distat n̄chil distare v̄detur: talis excusatū p̄cipue si deuotio h̄ exposcerit
- Arti. ii.** Resoluēs tria dubia q̄ se offerunt: circa tps cele brandi. p̄priū: sc̄z horam.

Capitulum. v.

Qua hora diei liceat missā celebrare.

Sol. Misses solēnes siue publice scđm canones trib⁹
horis celebrari debent: videlicet hora. iii. in diebus
festiūs. hora. vi. in p̄ festis diebus. et hora no-
na in diebus ieiuniorum. In hoc tamē obseruā-
da videtur deberi cōsuetudo regionis vel reli-
giouis: Prīuate x̄o misse celebrari p̄fīt a p̄cī
pīo diei usq; ad horā nonā: hoc ē usq; ad meridie-

Dubius. ii. Et qno t̄pē sumēdū sit p̄ncipiū diei. (diem

Sol. P̄cipiū diei nō ē accipendū ab ascensu solis
sup n̄m orizontē: sed ab illa hora qua radij so-
lares incipiūt illuminare nostrū hemisperiū/qd
v̄z p̄cipiū aurore et incipit una hora et quinta
parte hore: ante corporalē solis ortum.

iii. Quid si qs celebrando nō obseruet t̄ps debitū.
Sol. Si obseruet alia ad cōsecratiōnē necessaria/ cō-
secat. Sz tñ s̄ ex cōtēptu vñsciēt t̄ps debitū nō
obseruet: mortalif peccat faciēs p̄ cōstitutiōnē et
cōsuetudinē gñalē ecclie romane.

**Capitulum. v. de dubiis q̄ incidūt
circa matialia extiora q̄ ad or-
natū vel agruētiā celebratiōnis
req̄rūt tres articulos p̄phendit**

Arti. i. Resoluēs. v. dubia q̄ círc̄ vestes et idūnta sacer-
e tū

Capitulūm

- I dotalia insurgunt.
Utrū sacerdos celebraturus specialibus debeat indui vestibus.
- Sol. Sic cōgruū est ēm̄ vt quibus sacerdos usus fuit in sua ordinatione: etiā utrū in celebratione Et q̄ in susceptione ordinis specialibus vestibus induitus fuit: iō et talib⁹ vti dī in celebrationē
- II Quot et q̄ sunt h̄mōl vestes vel indumenta Simpliciū sacerdotū sex sunt indumenta. Ieza mictus siue humerale alba cingulū: manipul⁹ stola/ et casula.
- Dubiū. iii. Utrū requiratur q̄ s̄nt b̄ndicta siue cōsecrata
- Sol. Sic debent ēm̄ eē sacrata et honesta nec alijs vestibus q̄ ecclasiasticis et deo dignis officiis deputanda.
- III Utrū celebrans absq; vestibus et indumentis b̄ndictis: efficiatur irregularis.
- Sol. Non: nō q; inuenitur hoc in iure positiū veritati scienter vel ex ignorantia crassa hoc faciēs: grauiter peccat.
- IV Utrū necessario requiratur q̄ tales vestes r̄ indumenta celacq; correq; sita sint munda r̄ nitida
- Sol. Sic: Nā vt h̄ē in c. reliqui. de custodia eucharistie: clericis precipit ut oratoria/ vasa palle corporalita r̄ vestimenta mūda r̄ nitida conserventur. Qd aut̄ p̄cipit imperatur r̄ qd imperatur necesse est fieri. Si nō fiat penam habet vt

.V.

habet. xliii. q. l. qd p̄cipit. Ne s̄ḡ illis q̄ maiorē
curam adhibent ut in theamina vel ph pudor
est dicere femoralia sua s̄nt munda et nitida q̄
ea sup quib⁹ locari et tractari d̄z sacram̄tū et
mūdissimū corpus iesu xp̄i.

Arti. ii. Resoluens. iii. dubia q̄ circa vasa ad celebran-
dum oportuna occurruunt.

Dubiu3. i. Utrū ad celebrationē missē requirātur aliqua
vasa specialia.

Sol. Sic posterior rōne q̄ vestes speciales: pp̄f corp⁹
et sanguinē xp̄i: ut decēter et reverenter ibi p̄n̄t
locari.

ii. Quot et que sunt huiusmodi vasa.

Sol. Duo q̄ necessario requiruntur. s. calix et platena

Dubiu3. iii De qua mā debeant eē vasa ista.

Sol. Hee vasa debent eē de anro vel argēto nisi pau-
pertas obstat. In quo casu sufficit q̄ sint de stā
ili3 Utrū requiratur q̄ sint cōsecrata. (no.)

Sol. Sic fortior rōne q̄ vestes pp̄f cām superi⁹ ex-
pressam.

Arti. iii. Resoluens. viii. dubia occurrentia cir̄c circun-
stantias talia exteriora requisita.

i Utrū liceat alicui sine libro missali celebrare

Sol. Hō licet alicui etiā si oīa mēoriter sciret. Sed
d̄z hēre libri in quo ad minus missa dicēda cū
canone contineatur, pp̄ter periculi erroris qui
ex obliuione vel distractione contingere pot-

Capitulum v.

- ¶ Utrū licet alicui sineigne siue lumine candele
celebrare.
- Sol. Hō lz: in lege em̄ scriptum est/ Ignis in altari
meo sg ardebit: qd̄ in celebrazione huius sacra-
menti marie obseruandū est: vbi ille immolaē
tractatur et sumitur: q̄ est candor lucis eterne
- Dublū. Lnc.iz. et q̄ venit ignē mittere in terram. tc.
iii. Utrū sacerdos solus nullo p̄tē/ licite possit ce-
lebrare missā.
- Sol. Unlo mō lz: sed ad mis̄nus vnuſ dʒ eē p̄tē q̄ sa-
cerdoti celebranti m̄stret/ et in ḡsona ecclie vel
totius populi respondeat.
- iii. Cuius conditionis et q̄litatis debeat eē m̄strās
- Sol. Ministrās dʒ eē masculus et clericus aut saltē
sciens ministrare celebrati et r̄ndere. Et si fue-
rint plures m̄strantes: debet etiā h̄mōi eē cōdi-
tionis. vt notatur i cañ. hoc quoq; de p̄se. di. ii.
et in glo. ibidē. An p̄t̄ q̄nulli semie etiā si san-
ctimonialis fuerit: licetū est ad missam celebra-
re.
- Quid si m̄strās aliqua cā vel occasione rece-
dat de altari dimittendo celebrantē solū/reuer-
surus tñ. Utrū celebrās debeat procedere in mis-
sa/ vel cessare donec ministrans redeat.
- Sol. Procedere dʒ quousq; aliquid occurrat i quo
indigeat misterio ministrantis.
- Dublū. vi. Quid si ministrans recedēs non reuertatur

Capitulū. vi.

- Sol. Sacerdos celebrās necessitatī compulsus / vt
cem ministrantī suppleat.
- vii Quid de sacerdote inclusō vel heremita et so-
litario An sc̄ solus celebrare possit.
- Sol. Si ei nō suffragetur copia m̄strantis / solus ce-
lebrare p̄t: alias secus. vt notatur in glo . cirē
solutionē quarti dubij precedētis allegata.
- viii. Quid si quis omittat aliquid predictorum
- Sol. Quis cōsecret / sciens tñ vel ex ignorantia cr̄a fa-
sa omittens: grauiter peccat / vt etiā circa supe-
riora dictum est.

Capitulū. vi. De Dubiis que oc- currunt in ceremoniis cōsuetis et obseruandis i- missa et circa eam: tā in agendis q̄ in dicendis tres includēs articulos.

- Arti. i. Resoluēs. x. dubia q̄ oriūt̄ cīrē agēda et dicēda
ante missam.
- Dublū. i Strū celebraturus missam aliquid specialiier
agere debeat an missam.
- Sol. Sic cū em̄ oē quod. agere intendimus per studi-
um considerationis preuenire debeamus ut sic
ad qđ agendū est preparemūr maxie decet ut si
at circa hoc dignissimū officiū ne qđ imprepara-
tus accedēs / iudiciū sibi manducet et bibat.
P̄rerequiritur itaq̄ debita ac sufficiēs prepaz-

Capitulum

ratlo sacerdotis qua ita efficiat dispositus? et idoneus ut digne ad celebrandum possit accedere. viii et scriptum est. Ut orationem prepara animam tuam.

ii.) In quo consistat debita et sufficiens preparatio sacerdotis celebratur.

Sol. Preparatio illa consistit in debita et sufficienti conscientie modificatione et odornatione quod preterquirunt debitam suam prius probacionem id est diligenter conscientie sue examinationem secundum quod apostolus Corinthios monerit ita scribens. Prober autem seipsum homo. tc.

Dubium. Et ita ex toto tria in igne probatio requiri ad debitam suffici purgatio conscientie et digna preparacione. scilicet adoratio sum homo. tc.

iii Qualiteret quibus quis seipsum probare et examinare debeat.

Sol. Primo et ante omnia debet cum diligenter conscientia suam discutere et examinare presertim proxima confessione debite facta. Si interea ne incident in excommunicationem: irregularitatem vel suspensionem / aut aliquid aliud huiusmodi impedimentum. Secundo diligenter prospicere donec sine interea aliqua mala precipue mortalia commiserit. Si ne aliqua bona ad quod obligatur omiserit vel negligentem soluerit. Tertio si aliqua homini inuenierit an ex toto corde de istis doleat. t.e.a.p

.vi.

pter dei quem offendit detestet. Quarto an ha
beat firmū ppositū emendandi vitā suam / et ab
oībus mortalib[us] cauendi in futurū pp[er] deū.

Quinto an in: ēdat oīa confiteri sū accessum
ad celebratōē et iūē arbitriū cōfessoris / p[ro]eis
suffisacere. Sexto vtrū habeat rectā fidē cum
debita intentōe et ornatu ad debite et deuote ce-
lebrandū. Septimo an debitā diligētiā in di-
scutione et examinatōe p[re]dictor[um] adhibuerit.

Hec diligēt[er] si aduertāt[ur] sacerdotes cōcubīa-
rū/lusores/crapulōsi/ebuosi / et alij cōsimiles in
dānabibi statu viuentes. P[ro]densentq[ue] stu diose
qualiter ad celebrandū accedant: et q[uod] eos vtrio
diuina expectet.

lvi Quāta req[ui]ratur diligētiā in examinatione p[re]di-
cta ut sufficiēs reputetur et debita

Sol. Tanta req[ui]ritur q[ua]ntā q[uod]s faceret in magno et ar-
duo negotio/ p[er] magna et ardua re lucranda:
aut grani icōmodo vitando/ iūē possibilitez
humane fragilitatis. An si q[uod]s ihmōi diligē-
tiam in cōsciētie sue examinationē nō fecerit/ indi-
gne ad isti⁹ sacramētie celebrationē atq[ue] sumptū
onem accedit: q[uod] i[p]reparatus et ita dñlci corpo-
ris et sanguinis reus iudicabitur.

vii Quō possit q[uod]s eē aut fieri certus q[uod] debitā et suf-
ficientē diligētiā in prefacta discussiōe fecerit
Dubiu. Ex quo hic nō requiriēt cuiusdēs certitudo cū ille

Capitulum

absq; dñsna reuelatione haberī nō possit/sz ex
igit̄ solū certitudo moralis siue civilis sicut in
aliis agibilibus humanis pōt q̄s ex pbabilib⁹
cōiecturis post examinatōnē de debita diligen-
tia factā/satis scire et certus eē: an debita dili-
gentiam fecerit vel non fecerit in discutiōe pro-
cedentiū. ⁊ hoc sufficit/ q̄admodū etiā dictū est
supra capitulo. ii. articulo. iii. de certitudine es-
sendi absq; pctō mortali.

Sol. vi

In q̄ cōsistat debita ⁊ sufficiēs cōscie purgatio
Talis cōsistit post debitā examinatōnē factam i
peccator⁹ presertim mortaliū et aliorū impedi-
mentorū si q̄ p discussionē inuenta fuerit totali-
zōmoda remotiōe vel expulsiōne. Ad quā ex-
pulsionē tria precipue requirūf. Primum ē vera
⁊ pfecta cōtritio et pctō p detestatio/ p quā quis
deo quē offendit recōciliatur. Scđm est pura et
Integra confessio. Tertiū: est recta ac debita ab
solutio. Non em sufficit ⁊ accedēs ad celebra-
dum sit per cōtritionē recōciliatus deo/ sed exi-
gitur ⁊ etiā sit recōciliatus ecclie: vt digne su-
scipiat sacra m̄tū vnitatis ecclie qđ sit q̄ absolu-
tionē q̄ p requirit cōfessionē. Et iō si qsp⁹ mor-
tale cōmissū q̄rūcūq̄ contritus fuerit: accedat
ad celebrandū absq; confessione et absolutione
mortaliter peccat/ n̄ si occurrat casus qui in du-
bio sequenti tangetur.

vi.

vii Quid agendū si q̄s non possit h̄ere copiā conſefforū.

Sol.

Si possit ab s̄q; scādalo differre celebrationem differat quo usq; habuerit confessorē. si x̄o īmīneat scādalu n̄i ſtatī celebret tūc cū debita cōſtritione et volūtate cōſitendi t̄pē oportuno celebret: vt scādalu euitetur. Si tñ ex negligētia ſus deſit confessor quē h̄ere potuiffet ſi debitaz diligentiā feciſſet ſpecialiſ peniteat.

Dub. viii

Quibus ornamēti cōſcia celebraturi debeat eē ad ornata ut digne et debite poſſit celebrazare
Heceſſariū eſt ut digne celebraturuſ accedat ornatuſ recta fide debita intentione et ſufficiēti conatu ad debite reuerenter et digne celebā dū. Decēs eſt etiā ut decoratus ſit humilitatez caſtitatez iuſticia. et ceteris virtutib⁹ q̄ p̄veſteſ ſacerdotiales ſignificantur.

Sol.

ix: Utrū celebraturuſ teneatur dicere horas canonicas ante misse celebrationem.

Sol.

Lalis ad minus dicere tenet an celebratōz matutinas alioquin mortaliter peccat. Id alias aut̄ horas canonicas non tenet an missā ſub pecato mortali n̄i aliqua ſpecialiſ cōſtitutio vel approbata conſuetudo eū ad hoc obliget: Hic chillominus cōgruū videtur ut etiā prime āte celebrationē dicant. In ceteris attendenda eſt cōſuetudo ecclie cathedralis vel regionis cui⁹

Capitulū.

est pars vel subditus:

Dubl. x. Utrū sint aliqua alia spāf descendavel agenda
an missē inceptionem a celebraturo.

Sol. In hoc attendenda est cōsuetudo dioceſis vel
religionis sue/ scđm quā si aliqua alia premit:
tanq̄ ad decentiā reuerētiā/ et deuotionē deser-
viant: decet ut ita obſeruetur. An vbi consuetū
est ut dicant isti. psal. q̄ d̄lecta. B̄dixisti. In
clia. Credidi. et de pfundis. cū qbusdā p̄cibus
et collectus. Uel etiā quidā psalmi et orōnes ad
lotionē manū et inductionē sacrarū vestiū et ad
accessū ad altare: nō sūt ista a celebraturo omit-
tenda vel cōtēnēda. Solet etiā p̄mitti cōfessio-
gnalis publica et osculatio altaris ap̄ quodā
thurificatio: precipue āte missas solēnes q̄ suo
mō etiā sunt obſeruanda:

Art. II Resoluēs. xiii. dubia occurrentia circa dicen-
da et agēda i missa. modūqz dicēdi atq̄ agēdi
Quae sūt dicenda et agenda in missa et quō

Sol. Si aliter illa dicenda et agenda sūt: et eo mō
que et scđm quod ordinatio ac consuetudo dio-
ceſis vel religionis celebrantis obſeruat.

Utrū sacerdos in missa debeat vel possit aliqd
aliud dicere q̄ in libro missali continetur.

Sol. Magis expedit q̄ nichil aliud dicat: pōt th̄
gitare aliqua deuotionē excitantia. Si igno-
fectū habeat ad aliquad dicenda: per trāſeat illa

.libri q[uo]d. vi.

cogitando atq[ue] meditando.

iii. Ut p[ro]x[im]a canonis debeat dici secrete: sicut et o[ste]nes in missa que secrete vocantur.

Sol. Sic: p[er]pter multas casas: quas non opus est recitare
ut cepta p[er] canonem et secretam vel secretas si plures accipiantur debeant alta et audibiliter voce dici.

Sol. Ita expedit fieri. Non enim absque causa rationabili ecclesia facit distinctionem inter canonem et altam dicenda. per hoc namque excitantur et edificantur astantes. Si tamen solus missarum aster: qui fortassis (ut apud quosdam religiosos consuetum est) postea sit celebratur us: et sub ministracione se aliquatenus recolat meditando non videtur hac de causa necessariu[m]: d[icitu]r nichilominus consuetudini obseruari.

v. Utrum in memorie vixiorum et mortuorum: debeat aliquorū fieri no[n]atio[n]e.

Sol: Non est necesse. Si tamen celebratis ex no[n]atione eorum sensuat devotionem augeri posse no[n]are cauedo nichilominus prolixitatē p[er]petuū astantes.

vi. Ut sacerdos cupiēs aliquorū nō latim habere memoriam: possit ante celebrationem hoc facere. Expedit ut ita faciat: p[re]serti si publicet coram multis sit celebratur vel si multorum no[n]atim memoria habere velit. Sicut etiam expedit ut celebratur h[oc]is desiderium dicendi vel meditandi alia species pro deuotione maiori excitanda cūcasū.

Capitulū.

ptōnē sacramēti hoc faciat aī celebratōnē vel
etlā sub celebratōne si missa in notis cantetur:
et tps aptum ad hoc habeatur:

Dublū. viii Utrq; reqraf attētō celebrati cīrē dīcēda et agēdē
Sol. Quādmodū nō necessario reqrif actualis in
tētio ut supi⁹. c. lli. ar. i. lli. cīrē resolutōnē sc̄i
dubli dcm̄ ē. Ita etlā et necessario reqrif actuali et co
tinua attētio: virtualis iſi sēg ē necessaria. Est
aut̄ virtualis attētio: virtus quedā relicta ex-
actuali attētate pula: n̄ itētione sive ppostog
seuerād̄ in tali attētate actuali. Et hec etiam
sufficit. nisi infrāpāq; pactualē attētōnē sibi p̄i
azsue voluntariā cōversationē veleuagationē ad
alia. Ut rūnū studiosā diligētiā adhibere d̄ces-
lebrās: ut actnalē attētōnē retineat: et ne ad as-
lia distrahae. qm̄ si q̄s debitā diligētiā non ad-
hibeat. a pctō non pōt excusari.

viii Utrū ad debite et digne celebrandū: reqraf de-
uotio in celebrante.

Sol. Deuotio duob⁹ mōis pōt accipi. p̄rīo p volū-
tate pmpre tradēd̄ se ex dilectione ad ea q̄ pti-
nēt ad dei famulatū. Sc̄do p feruore dilectōis
quo mēs cū qdā suauitate et delectatōne eleuat
ad deū. Et fm̄ vtrāq; modū duplex pōt eē deuo-
tio. Que pā em̄ est actualis: qm̄ sc̄z actualē volū-
tatis pmpre se tradit diuino obsequio; vel mens

.vi.

actualis feruet in dilectione. Alia est virtualis: ve
 cū ex actuali et pura deuotione :reliqut qdā vir
 tus q ad actus sequentes cōcurrat. Circa actua
 lē deuotionē duo sūt p̄siderāda. s. deuotio ipsa et
 conatus ad acqrēdū eā. Circa officiū etiā misse
 duo attēdēda sūt: sc̄ missē celebratio. et ad cele
 brādū debita preparatio. Sacerdos itaq̄ cele
 bratus in preparatōe circa examinatōe et p̄batō
 nē suūp̄ius teneat hēre deuotionē p̄io nō dictā
 actualis: hōis enim est prepare animū. De hac de
 uotione videtur eē intelligenda glosa. i. Corri.
 xi. dicens. Indignus es qui nō deuota mente ac
 cedit ad eucharistiā. Ad deuotionē hō secūdo
 mō dictā actualis h̄ndam nō tenetur. Ille enim
 feruor dilectionis a dñi gratuite datur. Unū ali
 q̄ si desideratus dari: denegatur: vel dat?. sub
 trahitur alicut: sc̄dm q̄ dispositio eius mereat v̄p
 saluti sue dñis nouit expedire. Tertū celebra/
 turus tenetur toto conatu illū feruorē desidera
 re: et possiblē diligētiā adhibere: faciendo totū
 qđ in se est ut sibi detur. Intendo omniē temporē
 distractionem et euagationē mentis expellere.
 et si aliqd huiusmodi occurrat. deliberare nō te
 nere: hoc enim faciendo: nō cēsetur indignus s̄z suf
 ficiēter deuotus accedere. Unū si p̄tunc ille fer
 uor ei nō detur: nō dñs ppter hoc a celebrationē
 abſtine: s̄z absq̄ scrupulo celebrare. In ipa aut̄

Capitulū

celebratōe n̄ req̄rif de necessitate de fōrō actua
lis p̄io accepta s̄ sufficit et req̄rif xtual ex
actuali p̄cedēre relicta. Pzettā n̄ reqraſ actua
lis deuotio scđo dicta. eo q̄ n̄ ē in libera p̄tē
n̄ a requirif tñ et sufficit desideriū cū possibili
conatu actuali ad requirēdū illā devotionem:
ita q̄ celebrās faciat qđ in se est. cor sursū elevā
do. put et ip̄e astantes excitat et hortat cū dicit
Sursū corda. Cir̄ qđ dicit ciprianns papa: ut
hētū de cose. di. i. qñ. Ibo sacerdos p̄fatōe pre
missa parat fratrū mētes dicēdo. Sursū corda
ut dū rñdet plebs: Hēm⁹ ad dñm. admoneñt
hil se alid q̄ dñm cogitare debē. Claudiat p̄ ad
uersariū pect⁹ et soli deo pateat nec ad se hostē
dei peruenire patiaſ. Hec ibi.

ix. Ut rū celebrās debeat stare capite dī scoperto.
Sol. Sic vt hēt de p̄se. dt. i. c. null⁹. nisi occurrat rō
nalcā coopiēdi. En si qđ absq̄ tali cā ster coop
tus ḡuit peccat. vt hēt ex eodem capitulo
Dublū. i. Cū quod debeat fieri abluto p̄ tūptōnē sanguis
Sol. Cū vino vt hētur i c. expte de cele. mis. Cui⁹ rō
inferius ultio capitulo reddetur.

x. Ut rū sacerdos post missā incep̄tā līcīte pessit de
sistere officiū n̄ p̄ficiendo.
Sol. Nō p̄t: n̄i occurrat aliq̄ rōnabilis risūficiēs
causa.

xii Quid agenduz si sacerdos post missā incep̄tā

.Vi.

moriatur: vel in talē infirmitatē aut debilitatē
incidat ut non possit perficere.

Sol.

Si aliquod istorū cōtingat ante cōsecrationē
nō est neccessariū q̄ missa per aliū pficiat pōt
tamē fieri si assit alius sacerdos dispositus. Et
ille incipiat ubi prior dimisit. qd̄ si nesciat pōt
incipere a principio. Si vero aliqud predictorū
contingat post cōsecrationē corporis et ante cō
secratōnē sanguinis: vel post cōsecrationē vtrī
usq; tunc dʒ supplerti ⁊ pfici missa p̄ aliū disposi
tū. Si aut̄ cōtingat hoc in platione verbis cō
secrationis corporis verbis iam in parte pnū
ciatis/ similiter pficiatur per aliū qui incipiati
bi. Qui pridie. Et si illud cōtingat in cōsecratō
ne sanguinis: incipiat ibi. Simili modo. Sic
erā agēdū videtur cū dubitatur vtrū prior sa
cerdos incepit & ba cōsecratōnis pferre et nō
pfecerit. Nec reputandū est tūc fieri iterationē
Quia nō intelligit iteratū qd̄ ambigitur esse fa
ctum.

xiii.

Quid agēdū sicelebranti sanguis per narres
erūpat vel fluere incipiat.

Sol.

Dubii

Idosare dʒ reclinando vel sedendo: donec flu
xus cesseret. Lauere aut̄ dʒ ne vestes vel aliqua sa
cra p̄ sanguinē coinquitinentur: recipiendo sl
lū vel in aliquo vase vel panniculo prout discre
tionis sue melius conuenire videtur. Si autē ille

Capitulum

fluxus restrigi nō posset. neq; sacerdos officiu^s
pficeretū ē vt i casu dubiū precedētis
Xliii. Quid si sacerdos omittat aliqd vel aliqua de
dicēdis vel agēdis in missa.

Sol.

Si obseruet ea q; neccessario ad cōsecratōnē re
quiruntur: consecrat: sed tñ grauiter peccat si
scienter omittat aliquid notabile ex institutō
ne siue cōsuetudine. ecclie ad hoc officiu^s requi
stū: vt puta missē introitū. Ep̄lam. Euāgeliū.
vel aliud huiusmodi. si aut̄ aliqd modice repu
tatōis vel ex negligētia aliqd omittat. minus
peccat. Diligētissime tñ cauere d^r ne cōtigat

Arti. iii.

Dubiu*s*. i:

Sol.

Resoluēs. iiii. dubia q; occurrūt circa dicenda:
agēda et cauenda. post missē celebrationem.

Utrū aliq; spālf sint dicēda p^r missē celebratōz

Sic. prio nāq; et aī oīa. dicēdne sūt corde rōre
debitē et deuote gfarū actiones. Cū em̄ vt rūp
se celebrans in prefatione protestatur dignū et
iustū sit atq; equū et salutare: vt semp et vbiq
dño gratie agantur / qz in nullo loco vel tempore
nobis bñficia sua clementer largiri cessat di
gnissimū/iustissimū/requissimū est. vt hoc fiat
post huius bñficiū preceptōnē. et tanto diligēti
us atq; deuotius: qto inter oīa bñficia hoib^a
deo collecta. illud vnū de maxishētur. Hō solū
autem ideo gratias agere debet celebrans ne
propter ingratitudinem de tanto beneficio gra

vi.

uius iudicetur a domino: sed et ut de tali ḡfas
debitas exhibens: potiorū bñficiorū dignuseffici-
tur: et precipue ut ad crastinā celebrationē: vel
saltem spiritualem istius sacramenti sūptōnē
ad quā semp teneat eē dispositus: preparatioz
reddatur. Semp em̄ celebratio precedēs dispo-
sitio ac preparatio eē d̄z ad sequētē. Magis au-
rem attenda est in h̄mōt ḡfarū actione feruida
cordis deuotio: q̄ plixa labiorū oratio.

ii.

Sol.

Uix p̄ celebratiōz aliq̄ etiā singlaris sit agēda
Sic d̄z em̄ is qui celebrauit in oībus timorata-
te/virtuose et exemplariter se h̄fe: et in bōis oc-
cupationibus exercitizq̄ salutaribus consola-
tionem et delectationē querere ut in meditan-
do/p̄ lallendo/orando/studendo/scribendo/le-
gendo/docendo et horas canonicas debite per
soluendo. Ita vt et dyabolus nūq̄ eū occiosum
inueniat: et ad futura dona paratior fiat.

Dublū.iii. Que sunt sacerdoti post celebrationē cauenda
Sol.

Maxime cohibenda est lingua: ne loquatur le-
uis iutilia/scrurrilia/v̄l dolosa verba. Sic etiā
visus: ne videat vana. Et suo mō sensus ceteri
sunt custodiendi: precipue etiā crapula et ebrie-
tas fugienda: ioci et ludi vitandi. Et ut hec fa-
cilius fieri possint: studendū est. vt dicit beatus
Greg. vt sp anim⁹ in suo pōdere et vigore fuet
ne postea cum fluxa cogitatō dissoluat: ne vana
d̄ si

Capitulū. vii.

leticia mentē subrepat: r̄ lucrū cōpūctōnis aīg
per incuriā fluxe cogitationis perdat.

iiiij Utrū statū post misse celebrationē sit comedendū vel bibendū.

Sol. De iure non dñ fieri. Unū in canone / tribus. de
cōse. di. ii. 82. Si mane dñica portio editur; vsg
ad sextā ieiunent ministri qui eam sūplerūt. Et
si tercia vel quarta hora acceperint / ieiunēt vs
q ad vesperas Sed de cōluerendine hoc ius nō
seruat pph̄ reuerentiaz tñ tanti sacramenti di
gnū est vt a cibo et potu abstineatur donec debi
te gratiarū actiones sint redditæ et ita etiam in
terea species sacramentales verisi milititer existi
ment corrupte.

Caplū. vnde dubiis occurre tib⁹ circa matiā ad plectrādū ap tā: vid⁹ panē r̄ vīnū. vi. q̄tiet ar.

Arti. i. Resoluēs sex dubiā que incidunt cir̄c panē conte
crādum siue hostiam anteq̄ cōsecretur.

Dubiū. Quid r̄ qualis debeat esse panis vt consecrari
et ex eo confici possit corpus xp̄i.

Sol. Debet eē triticens/aqua naturali confessus : et
azimus / id est nō fermentatus.

ii Quid agendū / si sacerdos p̄cipiat panē nō eē
triticē vel alia aqua q̄nali confessum aut fer
mentatum.

Capitulū

Sol.

Si aliquid istorū p̄cipiat aīn inceptionē canonis panem illū remoueat et aptū apponat. Et si ne slicius repetitione p̄cedat. Si post incep̄tio nē canonis et ante verba consecrationis remo uea ut supra et canonē reincipiat hoc videſ tu tiuſet cōuentientius. Si post verba cōfsecratio nis panis et siue antesiue post consecrationē ſā gr̄atis aīn tñ ſumptōnē panis remoueatur ille panis. et recipiatur aptus: atq; cōfsecretur ut ſu pra. P̄ panis x̄o ſupra quē plata ſunt x̄ba cōfe crationis reuerēter tractetur et ſumatur a cele brante post ſumptōnē ſanguinis vela mīſtrante. Si post ſumptionem illius panis et aīn ſumptio nē ſanguinis recipiatur de nouo panis aptus: et ſecretur. ut ſupra atq; ſumatur: nō obſtāte q̄ ie tuiuſ ſit ſolutū p̄ ſumptionem panis nō conſerat: q; preceptū de p̄fectione huius ſacramen ti maloris eſt ponderis q̄ preceptum q̄ hoc ſa cramentū a ſeiunis ſumaf. Si post ſumptionē ſā guis reponat nou⁹ panis ab aptus ut ſupra. et nouū viñū. et cū repetitione canonis fiat noua p̄ſectio vtriusq; atq; ſumptio. ne ſacramēti mane at ipſectū. Si x̄o paſis apt⁹ et debit⁹ hēri ſi poſ ſet aīn cōfsecrationē. deteratur missa incep̄ta.

lvi.

Quid agendū ſi panis appositus perciplatur eēcorruptus.

Sol.

Quia panis corruptus b; qui ſubſtantia et ſpe d iii

Vit.

ciem panis perdidit vel ex putrefactione vel de
tustate vel alio hmoiquod precipi pot cum con
tinuitas et soluitur. et sapor / odor / color / alias
accidentia mutata sunt / ideo non est panis neq
cosecrabilis. Si ergo percipiatur aliquo mo
do circa precedens dubium: expressorum agat etiam
eo modo quo ibidem dictum est.

Dublū.

iiiij

Quid agendum si panis non fuerit appositus ut
post appositionem ablatus et non percipiatur donec
veniatur ad verba consecrationis.

Sol.

Apponatur panis aptus repetatur canon et fi
at consecratio illius.

v

Quid agendum si panis sit dispositus ad corru
ptionem sicut notari pot ex aliquali mutatione sa
poris vel odoris vel si habeat foramen vel fracturam
aut ablata sit aliqua particula vel non sit rotun
dus ut moris est. vel habeat maculam aut aliud
defectum consimilem.

Sol.

Si aliquis istorum casuum occurrerit et percipiatur
cosecrationem propter reuerentiam sacramenti re
moueatur panis ille: et apponatur aliud aptus

Si autem alius haberi non possit. procedatur nichil
lominus in missa et perficiatur / nisi defectus in pa
ne adeo notabilis fuerit / q; graue scandalum asta
tis timendum sit si procedatur. Si vero post conse
cracionem percipiatur talis defectus aut in ipsa consecra
tione procedatur et perficiatur officium.

Capitulum

Dubl. vi. Utrū in aliquo casu sacerdos līcīte possit legere
vel cantare missam et nō cōsecrare panem siue
coſicere corpus xp̄i?

Sol. In nullo casu licet. Granus enim peccat presby-
ter criminolus q̄ se celebrare simulat et nō cele-
brat q̄ si celebrar̄. Provis⁹ itaq̄ falsa remedia
sunt ab iſciēda q̄ sūt veris pīcul⁹ grauior̄

Arti. ii. Resoluēs. viii. dubia q̄ occurruūt cir̄c panē con-
secratū siue corp⁹ xp̄i aī ſūptōnē

Utrū sacerdos cōſecrans panem teneatur ſūe.

Sol. Quoties sacerdos cōſecrat: tenetur ſumere.

Utrū i p̄dicto casu teneatur ſemp totū ſumere?

Sol. Nō ſemper tenetur. Si enim sacerdos cōſecret plus
res hostias pro viatico infirmor̄ reſeruandas:
vel alijs p̄ tuuc diſpensandas/ non tenetur niſi
vnā ſumere. Si etiā aliquis ſub missa incider̄
in infirmitatē vbi imineret periclm mortis et
nō habereſ alia hostia cōſecrata. dñ ſacerdos il-
Dublum lam quā ipſe ſumpturus erat totam/ diuiderez
p̄tē infirmo dare. Si etiam post ſūptōnē ſanguī-
nis et ablutionis reperiſetur aliqua notabilis
particula hostie cōſecrata vel tota hostia conſe-
crata reſeruari dñ et nō p̄ tuuc ſumē. vt infra r̄a-
getur.

iii. Quid agendū ſi deprehendan̄t alīq̄ p̄ticule ſu-
per corporali palla/ vel patena/ que de hostia cō-
ſecrata ſint reſolute.

VII.

- Sol. Diligent recolligat: et sumatur cum hostia sumenda vel sanguine ante sumptuonem ablutionis.
Illi Quid agendum si propter frigus aut aliam causam accidentalem hostia vel pars eius ceciderit in calice de manu sacerdotis?
- Sol. Si tota hostia ceciderit: nichil iterandum est: sed obseruant sceleris obseruandis: sumatur sicut cum sanguine. Si vero pars aliqua in manu remanserit: frangatur illa: et postea una mittatur in calicem et percedatur ulterius more consueto.
- v. Quid agendum si ceciderit hostia consumata vel pars eius super terram: vel lapidem. vel pannum. aut alio
- Sol. Statim reueretur leuet et reponatur illuc. (P)ille vnde cecidit: perquiraturque diligenter si aliquis pricule de hostia resolute ibi remanserint: quod cōsimiliter leuentur. Deinde locus ubi hostia tacuit radaatur: et abrasa coburatur: cineresque in sacrario reponantur. Et si locus non possit convenienter statim radi circumscripti gnetur: et cooperiatur ne pedibus tangatur: donec commode radi possit. Si vero super pannum vestem: aut aliud hucusmodi cederit diligenter excutiatur pars illavbi iacuit super corporale vel patenam: poterit insuper lauari et aqua lotionis in piscinam mitte. Et ubi occurreret casus: quod sacerdos non posset convenienter vel sine graui scandaloleuare: vel si eet piculus in mora: ut timeretur quod animal brutum aut pu-
- Dubium.

Capitulū.

er sumeret: vel pedibus conculcaretur: vel alio
hīdī tūc dī reuerent leuari a mīstrante: vīl alio
etī laico sī nō assit aliis sacerdos: t̄ porrīgi ad
mansi celebrantis.

vi. Quid agendū sī sacerdos casuālē tāgat hostiā
cuž naso/mento/barba: veste vel alio hīdī.

Sol. Si notabiliter tetigerit ita vt verissimilē time
ri possit q̄ aliqua particula minima hostie ibi
dē manserit adherens: statim post sūptōnē hos
tie vel añ sī cōmode fieri possit fricet cū extre
mitate patene sup corporale illa pars nasi men
ti vel illius quo tacta fuit hostia. Deī excutias
tur corporale sup patenā: t̄ sī aliquid ibi appa
reat de hostia: sumatur vel mittatur in calicē et
sumat cū sanguine: t̄ nichillominus post ablutō
tōnē dīgitōrū: discrete laueſ vel humectet cū dī
gīro eadē pars rei cōtracte: et abstergatur cū pa
niculo abstergi suo quo calix abstergi solet. Si cū
veste aut alio consimili teti gerit: excutias p̄ il
la sup patenā vel corporale: t̄ agatur vt supra.

vii. Quid agendū sī hostia cōsecrata q̄ ventū vel a
liquo alto mō fuerit amota de altari et amissa:
Fiat diligentissima p̄quisitio ad innenitendū hos
tiā q̄ si inuenta fuerit: reuerenter reponatur. t̄
pcedatur in missa. Si x̄o inueniri non possit:
accipiatur noua hostia: reincepiatur canon t̄ cō
secretur: deinde procedatur modo consueto.

Sol.

.vii.

VIII. Quid agendū si cum sumendū est sacramētū
corpus xp̄i miraculose appareat sub sp̄e carnis
vel pueri vel aliqua alia / nō cōuententi huma-
ne refectioni.

Sol:

In tali casu non est sumendū. Nec ppk hoc sa-
cerdos efficitur transgressor: precepti quo man-
datur vt sacerdos cōsecrans sumere debeat: cō-
secratum qz q̄ miraculose fuit legib⁹ nō subdūt
Resoluēs. vii. dubia circa panē consecratū sicut
corp⁹ xp̄i post sumptōnē occurrentia.

i

Quid agēdū sit si in sūptōne sanguinis rema-
neat pars hostie in fundo calicis.

Sol.

Canendū est ne infundatur vīnū vt cū illo sum-
tur qz si cū vīno sumeret / ex quo vīnū citius de-
scenderet in stomachū et preventret descensum

Dubiū.

illius partis hostie: tunc iā solutū eēt ieiunium
et ita sacerdos non ieiunus sumeretqđ i hoc ca-
su fieri nō dž / cū aliud et facile remedii haberi
possit / hoc videlz vt dígito cōsecrato ducaſ / illa
ps ad labiū calicis / r inde sumatur / poste adigi-
tus sugatur et abluitur cum vīno et illud, et lz
sumatur.

ii

Quid agendū si post sūptōnē sanguinis reperi-
tur alij pīcule sive reliquie resolute de hostia.

Sol.

Si certū sit q̄ sint resolute de hostia cōsecrata:
et reperiātur an sūptionē ablutionis statī sumā-
tur. Si post sūptionem ablutionis reperiātur.

Capitulum

et sit alio ita magna q̄ possit absq; pliculo tractari et reseruari/tunc refuetur vscq; ad proximam celebrationē/in qua cū hostia sumat nō
graue scandalū timeatur evenire ex refuatiōe.
Si aut̄ om̄s sint adeo parue q̄ absq; periculo tractari et refuari non possint/tunc sumantur.
non obstante q̄ prius sūpta sit ablutio/q; dicitur
sacerdos est in actu pfectiōis sacramenti et re-collectiōis reliquiarū/quicquid firū fieri mor
et incontinenti.nullo actu h̄rio intermedio . i.d.
est quasi simul sumeret oīa aīiq; censeatur nō ie
tunus. Abi etiā solutū eēt teiuniū nō obstarer.
q; preceptū de pfectiōne sacramenti maius est.
vt supra patuit. Cautum tñ videtur vtañ ablutiōne reliquie diligenter perquiritur et recollect
gentur atq; sumantur. Si x̄o dubiū sit vtruz
reliquie iste resolute sint de hostia cōsecrata vñ
nō cōsecrata agatur vt dictū est:cū hac tñ gñalē
Intentione ac conditione:sunt consecrate

iii. Quid agendū si post sumptionē sanguinis re-
periatur aliqua hostia integra.

Si certū sit q̄ sit consecrata et reperiat aī sūp
tionē ablutionis: statim sumi pōt. vel reseruari.

Sicutiam agendū est: si supermanserit aliqua
hostia de eis quibus alii communicauerunt.

Si post sumptionem ablutionis innenistur

Sol.

Vii.

reserueretur p viatico. vel in sequenti celebratio
ne sumatur. Si vero dubium sit an sit consecrata
agatur eodem modo: cum hac tamen conditione si
sit consecrata.

lxxii

Quid agendum. si quis post sumptum corporis Christi
statim patiatur vomitum.

Sol.

Reuerenter recolligantur species panis si discerni
possint et reponantur in sacrario: vel sumantur
ab aliquo. si saltus assit aliquis ad sumendum dis-
positus absque nausea et ea in quibus inuenire fuerit
species comburantur: et cineres in sacrario recordantur.

v

Quid agendum si quis post sumptum expirnitumate
stati emitat per secessum quod sumpsum.

Sol.

Recolligantur species et fiat sicut in casu precedentibus.
Quid agendum si hostia consecrata et reseruata re-

periatur putrefacta: vel aliud corrumpta.

Sol.

Reuerenter tractet et in sequenti missa celebratio
ne sumatur post sumptum sanguinis. Si vero sumi
non possit recordatur in sacrario.

vii

Quid agendum si hostia consecrata comesta fuerit
a mure vel alio animali bruto.

Sol.

Si animal illud statim apprehendi possit / operietur
corpus eius: et diligenter perquiratur tam in ore
quam in intestinis si aliqua species inueniri possint: que
si inueniantur: recolligantur et recordantur in sa-
crario. Corpus vero animalis comburatur: et ci-
neres similiter recordantur.

Capitulūm

Arti. lxxii. Resoluēs. xliii. dubia cīrē vīnū p̄sūs q̄ cōsecre
tur incidentia.

t Quod et quale debeat ē vīnū vt sit aptum ad
consecrandū.

Sol. Debete ē vīnū vīti
de vua expressuꝝ.
Et iō nō pōt hoc
sacramētū p̄fici in

Dubium

Aqua vīnata
seu aqua sup-
fusa sup acer-
uos vuaꝝ post
vīnū exp̄ssuꝝ qr nō ē vīnū
Agresto id ē
succo de vuaꝝ
maka exp̄ssō
Aceto.

Malogranatoruꝝ
Mororum.

Vino Cerasopqr nō ē vīnū
Vitis adhuc in
vua contento qr non est expressum de vuavnde
magis hz rōnē comestibilis/q̄ potabilis

ii Quid agendū si loco vīni fuerit aqua vñ alius
liquor positus in calicem.

Sol. Si sacerdos hoc p̄cipiat aī cōsecratōnē panis
et vīnū hēre non possit missā deserat impfectā
Si autē vīnū habere possit effundat priorē liq-
rēt iponat vīnū cū aqua p̄cedat q̄ vlt̄ nihil
repetēdo. Si ḥo p̄cipiat post cōsecratōnē paīs

Capitulū.

et an cōseerationē calicis: et vīnū nō possit h̄c p̄e
dat nichilominus coīpus xp̄i s̄nmēdo abs̄psan-
gutne: et missā terminando. Sed si possit habere
vīnū effūdat līquore: et p̄paret calicē. vt s̄. pcedat
q̄ ad cōsecratōnē calicis. Inscripto ibi. Simili
modo: nichil repetēs de p̄ius lectio. Si autē p̄cipi
et hoc p̄ cōse crōz calicis et an sūptōz atq̄ diuīlo
nē hostie tūc effūdat illū līqrē in aliō vas: q̄ postea
pp̄t reuerētiā v̄boꝝ cōsecratōis sup ip̄m platoꝝ
mittat i piscinā. Imponatq̄ vīnū aq̄ mixtū i cali-
cē quo facto accedat ad cōsecratōnē sāguis reind-
piendo ibi. Sīl mō. et deī pcedat more cōsuetuꝝ.
Abi v̄o vīnū h̄fi nō posset sumēdū ē corp̄ absq̄
sāguis: vt in casu precedēti. Et ita etiā i seqnibꝝ
agēdū ē: si vīnū h̄fi non possit. Sed si hostia sit dū
uisa et p̄ missa in calicē tūc caute extrahat illā p̄t
et reponat sup patenā: et līquorē effūdat in aliud
vas: quē postea sumat post ablutionē: vel in sacra-
rio recondat pp̄t reuerētiā hostie p̄secrete ip̄oſ
te i ip̄z. Deī ip̄onat vīnū cū aq̄: et rēcipiat v̄bipa-
ns pcedēdo ad cōsecratōnē sāguis. Et q̄ illa p̄
hostie q̄ extracta est de calice nō p̄t bñ tractari p̄
p̄ humectatōnē tō capiat alia partē hostienō hu-
mectatā: et cū v̄bis ac signis cōsuetis mittat in ca-
licē: p̄tē v̄o humectatā sumat cū alia parte nō hu-
mectata: et pcedat ulterius more solito. Si v̄o p̄
dictū līquorē p̄cipiat post sūptōnē corporis: an

Vii.

sūptōnē ⁊ gustatōnē isti⁹ liqorū ī debili tñc siene
 prius extrahat pte hostie missā ī calicē et reponat
 sup patenā: et faciat cū liquore vt prius. Impōat
 qz vinū cū aqua: ⁊ cōsecret sanguinē recipiēdovt
 supra. Et vbi facienda sunt signa sup calicē cū ho
 stia aīqz dī: ⁊ teriā cū dī. Pax dñi. tc. faciat signa
 illa absqz hostia sup calicē. In cefis pcedat more
 solito: tandem sumat pte hostie humectatā ⁊ postea
 sāguinē: ⁊ missā pfciat vt cōsuētū est. S3 si liquo
 rē illū sumere incepit: ⁊ adhuc in ore teneat vel
 pti deglutierit dūmō pars hostie ī calice remāse
 rit: emittat discrete ex ore ī aliud vas: ⁊ extrahat
 partē hostie: ⁊ agat cū liquore et ceteris vt in casu
 precedenti. Si aut̄ etiā partē hostie in os suscep
 rit nō tñ trāsglutiērit: discrete et caute totū emit
 tat ex ore in calicē: deinde extrahat partē hostie:
 vel particulas eius si in particulas resolutas fuerit
 et faciat in ceteris vīs. Si vō pte hostie cū liquo
 resūperit: tunc nisi graue scandalū timeat: appo
 nēda est alia hostia psecranda ⁊ calix cū vīno ⁊ aqz
 pparādus: ⁊ recipiēdū est a canone: ⁊ vtrūqz pse
 crādū atqz sumēdū. S3 si graue scandalū timeat
 ex appōne noue hostie: tñc solū pparef calix cū vī
 no ⁊ aqz. recipiāt ab illo loco. Sili mō ⁊ cōcludat
 cū istis vībis: hec qtiēscūqz fecerit ī mei mēoriā fa
 ciet: ⁊ statī sāguis sic psecr̄t suaſ. Nec obstat ī illis
 casib⁹ solutio ieiunij: qz pceptū de pfectōe sac̄mītī

.Vii.

matus est q̄ preceptū de felunio / vt supra dictū
est. In oībus etiā dictis casis b⁹ cū tali cautela et
discretione agendū est. vt q̄tū fieri posuit: scan-
dalū eviteſ. Uſi neq; hostia neq; calix iterato e-
leuari d^r: si prius facta fuerit eleuatio.

Dubiu. iii. Quid agendū si impositū sit vinū corruptum
Sol. Quia vinū corruptū specie vini atq; substanti-
am amisiſ ſicut mutatio accidētiū demōſtrat.
Ideo nō eſt cōſecrabilē. Cū ergo p̄cipitur eē cor-
ruptū aliquo modoꝝ expreſſoꝝ in precedētiū
bio agat vt ibidem expositū eſt.

iii. Quid agēdū: ſi vinū nō ſit ipositū calici/ neq;
liquis aliis liquorꝫ ſi dimiſſus ſit vacuus
q̄cito percipitur / imponendū ē vinū aq; mixtu,
et ulterius procedendū. Si aut̄ vinū haberī nō
poſſit / et fuerit ante cōſecrationē panis / tunc miſ-
ſa deſerata impfecta. Si vero cōſecratio panis fa-
cta ſit / pcedat in missa / vt circa ſcōm dubiū hu-
ius articulitactū eſt.

v. Quid agēdū: ſi vinū ſit diſpoſitū ad corruptō
nē nō tñ corruptū / vt ſi aſceſcat vel ſi ſit pēdulū
aut fetidū vñimūdū: at alioꝫ ſi mulē hñs deſc̄m
Si p̄cipiat an̄ cōſecratōnē calicis / remoueatur
et apponatur vinū aptū ſi haberī poſſit. Si aut̄
hñt non poſſit: vel ſi p̄cipiatur post cōſecrationē
pcedatur et p̄ficiatur officiū.

Dubiu. vi. Utrū in muſto poſſit confici hoc sacramentum.

Capitulū. vii.

- Sol. Pōt confici: s̄z nō d̄z si nō sit defecatum vel pu
risicatum: nisi necessitas cogat: qz cogēte pos
set etiam exprim̄de vua in calicem:
- vii. Utrūvino p̄secrādo possit vne itegre pmiscerī.
Hoc fieri nō d̄z qm̄ phibitū est vt hēc d̄ cōse.di.
li. didictus. Neq; pmiscerī deb̄z mustū exvua
pressum in calicem.
- viii. Utrū cōfici possit hoc sacramētū i nectare s̄luevi
no cōdito aut p sp̄s aromaticas colato
Qdli nā et sp̄s vini manet pōt confici: nō tñ si
eri d̄z n̄ll in casu necessitat̄s.
- ix. Utrū possit cōfici i vino puro absq; p̄mixtioē aq.
Pōt: s̄z nō d̄z. Uñ si sacerdos añ cōsecratōe zde
prehēdat aquā nō eē p̄mixtā statī cōmīscere d̄z
Que et qualis d̄z eē aqua q vino pmiscēda est?
- x. Aquad̄z eē nālissiu elemētaris et pura
q̄ta debeat aqua vino admiscerī?
- Sol. Tam modica d̄z imponi vt vinū in sua nā et sp̄e
possit permanere. Si em̄ a nā sua mutaretur: nō
posset confici. Uñ vna gutta aq q̄tūcūq; parua
dū mō debito tpe fuerit imposta ut possit fieri
mixtio. sufficit. et precipue si vinū sit debile.
- xii. Utrū sufficiat q̄ aqua fuerit admixta vino ad
huc existente in dolio.
- Sol. Non sufficit: qz em̄ cōmixtio illa sacramentalē
est. iō fieri nō d̄z añq; mysteria inchoen̄: v̄l fiat
p̄gatio ad īchoādū et ad tardī iminēte oblati

ne vt possit fieri trāsmutatio aque in vīnū
 xlii. Utrū q̄s licite possit nō cōsecrare vīnū/ facta cō
 secratōne panis.

Sol. Mō p̄t licite : pfecta ei debēt eē sacramēta. xps
 aut hoc sacramētu sub spēbus panis r vīni isti-
 tuit vñ vtrūq̄s offerri cōsecrari. r sumi d3.
 xlii. Quid sgēd si sacerdos deprehēdat vīnū eē cō
 gelatū in calice cū vult cōsecrare.

Sol. Sacerdos curā adhibere d3 vt resoluāt vel per
 applicatōz prunaz aut pāni calefacti vel manu
 um calefactaz aut p infusionē vīni calefacti vt
 recipiat rōnē actualē pot⁹. s̄t h̄i non resoluere
 nichilomin⁹ poss̄ cōfici qz p cōgelationē nā vi
 ni nō est corrupta. hoc tñ caueri d3 q̄tū fieri pot⁹
 Arti. v. Resoluēs octo dubia q̄ cirē vīnū cōsecratū sive
 sāgutnē xpi iān sūptionē occurruunt.

Dubiu*i*. Quid agēdū si sacerdos p⁹ cōsecrationem reco
 lat vel deprehēdat aquā nō fuisse admixtā vi
 no vtrū videlz adhuc debeat admiscere.

Sol. Nullo mō d3 aquā vīno cōsecrato admiscere qz
 seqretur corruptio sacramenti ad minus s̄t aliq
 pte qd caueri d3 si fieri possit: s̄t pcedat sine ad
 mixtuōe aq. Admixtio em̄ aq nō est de necessi
 tate cōsecrationis: sed cōsecrantis.

ii. Utrū sacerdos sp̄ teneatur sumē sanguinem
 Sol. Quotiescūq̄ cōsecrat teneat sumē nisi irremedi
 abile sp̄dimentū supueat. Si tñ ali⁹ sacerdos

Capitulum

nō celebrans cōmunicando sumat corpus xp̄is
talia nō dʒ sumere sanguinem sʒ vīnū non cōse
cratum post sūptōnem corporis.

III. Quid agendum si sacerdos ex qua cōqz cā non
possit sumere vīnū et ita etiā neqz sāguinē sūe-
Si sacerdos sciat vel pbabilit̄ (re valeat
timet qz nō possit absqz nausea et p̄culo vomī
tus vel alio icōueniēti : tñ vīni sumere qz tū ad
cōsecrationē necessariū est nō dʒ celebrare. Et
si missā inceperit et nō dñ cōsecrauerit corp⁹/in
ceptā deserat. si aut̄ p⁹ cōsecrationē cor:pis r affi
cōsecrationē sanguis sentiat vel timeat se non
posse sumere sanguinē pp̄t nausea ex inspectio-
ne vel odore vīni cōsecrandi. vel alio hm̄i acci-
dēte nō dʒ cōsecre sāguinē. sʒ dʒ pcedere sicut ē
illo casu vbi p⁹ cōsecratōz panis calix dephēd̄
tur vacuus vel liqre nō cōsecrabil paratus r n̄
pōt vīnū debitū h̄fi ad cōsecrandū. put tactum
est superius articulo quarto in solutione. ii. du-
bis. si ho p⁹ cōsecrationē sanguis r scipue cir̄
t̄ps sūptōis eius hoc sentiat vel timeat tuti⁹ est
Qz nō sumat: sʒ reueren̄ atqz diligēt reseruet vs
qz ad p̄ximā celebrationē. In qua post sangu-
nem tūc cōsecratū r sūptū sumat illū reseruatū
Quid agendū/ si cū sumi dʒ sanguis / sp̄s vīni
sic cōgelata.

Sol. Siat resolutio aliquo modorū tactorū superi⁹.
e iij

Sol.

Dubium

III

Sol.

Vii.

circa dubium. lxxxiiii. articuli. lxxii. hoc tñ obfatu o
nullo mō supinfidatur vinū calefactū: eadē rō
ne qua nō dñ amisceri aq; vino cōsecrato: ut circ
primiti dubium huins articuli dictū est.

v:

Quid agendum si musca vel aranea aut aliud
hmōi ceciderit in sanguinem?

Sol:

Nial illud caute dñ capi t dilt gentem lauari t
buri t ablutio cicinierib; i sacrariū mitri.

Et si absq; horrore et pīculo sumi possit sāguis
sumat more cāsueto. Siaut ppk horrore vlt
periculū vel timorem vomit sumi nō possit: tūc
dñ effūdit in aliud vas ad hoc aptū: t cū reliqis
reseruari. Nichil em̄ ab homīabile sumi dñ o
casione huius sacramēti. Et tūc ne sacramētu
maneat ipseccū dñ alio vinū aq; mixtū in calicē
ponit: t vltierius pcedē eo mō quo supi? circ. ii.
dubium articuli. llii. exp̄ssū est. Km q; aī vel p̄ su
ptionem corporis hoc deprehēditur.

vi.

Quid agendū si sacerdos aī sūptōnē sanguis
deprehēdat venenū eē immissum.

Sol:

Nullo mō dñ sumere: nec alteri dare. nec calix vi
te vrat in morī. Sz dñ infidere in alio vas ap
tū vlti? pcedēt: mō i pcedēt in dubio expresso.

vii

Quid agendū si sāguis effūdat p negligētiā
ex toto: sed i pte vel aliqd stillauerit de calice

Sol.

Quocq; sāguis ceciderit ex calicē: statim et re
uerēter recolligatur discretiori mō quo scrip̄t

Capitulum

terit et in calice refusa est. Si autem recolligatur in latere possit: cito labefact vel sorbeat aut sugat per sacdotem ne vel defluat. vel libibatur rei sua quam cecidit. nec obstat si non dum sumpsit corpus Christi quod necessitas hic cogit ut sanguis suus ait in corpore. Abi vero sacerdos non posset hoc tam celeriter facere: vel ubi de hoc que scundalum tueretur si ipse hoc ficeret: tunc per dominum missarum ad missam. si saltus sit dispositus ad minus per veram contritionem et propositum confitemendi. et hoc facere. et precipue si celebrans Christum vel signo id iubeat. et si missarum non fuit dispositus: posse et dominum hoc alio dispositio facere: est si sit laicus: necessitate ad hoc cogente. Melius est ei id facere quod enimvis irreuerentia fieret sacramento: ut puta quod canis vel aliud animal icipiat labere vel defecare aut quod pedibus cocculceatur. at alia hominum irreverentia ab hominibus contigit. Si prece sanguinis ceciderit in terra vel super tabulam aut aliud hominem: per actionem eorum quod dicta sunt rada fact locum quem tetigit: et quod abrasum fuerit ciburatus: et cinis istra altare vel sacrarium recodatur. si autem in altaris vnum vel plura tetigerit. fiat per supradicta trina lotio illius vel illos cum aqua mundata calice supposito: ut si illi aqua ablutionis recipiantur. quod postea sumant a celebrante vel missarate. si tamen propter nauseam sumi non possit: recodatur in alterum altare vel mittatur in piscinam. Sicut tamen agendum est si super vestem consecratam sanguinis cecidit vel illam tetigerit. Si vero vestem in consecrata tetigerit per trinam ablutionem factam rescinatur

daf illaps vestis: et i altari vel in sacrario cu re
 liqis repōaſ vel cōburaſ ſi ſacerdoti hoc magi
 expediens videatur. et cineres recōdaſ vſ. Tu
 tūtūtā ē vt vestis illa n̄ aſſuaſ i vſu pozē / ſi vel
 vestis cōſecrāda ex ea fiat vel recōdaſ aut cōbu
 raſ vſ. Si lī mō agēdā videt ſi ſanguis tetige
 rit capillos vel barbā ſacerdotis. Fiēda eſteſi
 ablutio vſ. et abraſio capilloꝝ vel barbe ꝑ p' ea
 cōbuſtio vſ. Si aut̄ tetigerit caput vel faciem
 aut aliā pte co:pliſ nudā ſufficit ꝑ diligēſ ſi
 ſcrete lauetur et de ablutione fiat vſ.

Dubiuſ, viii. Quid agēdū ſi ſanguinex toto effundat ita ꝑ
 nichil penit⁹ maneat in calice qđ ſumit poſſit
Sol.

Si de effuso aliqd recolligi poſſit / vel lābi aut
 ſorberi aut ſugi agēdū eſt vt in ſolutione piece
 dentis dubij tacitū ē. Si aut̄ nullū iſtop fieri poſ
 sit / ne ſacramentū maneat iſfectū ꝑ parand⁹ ē
 calix de nouo cu vino et aq/ et vlt⁹ ꝑ pedēdū eſt
 ſicut in caſu q̄ calix p' cōſecrationē corporis va
 cunis deprehēdit vel inepto liquore, preparat⁹
 vt ſupi⁹ arti. ii. circa resolutōnes ſcdi et q̄rti du
Arti. vi Resoluēſ vi. dubia q̄ cirč (biorū. expſſū ē,
 ſāguinē poſt e i ſūptōnē occurruunt.

i Quid agēdū ſit ſi ſacerdos poſt ſūptōnē ſāgu
 niſ dephēdat aliquā gutta adhēre i orificio ca
 licis / vel extertus i pede aut alia pte calicis.
Sol: Si certus ſit q̄ illa gutta ſit pſecrata, q̄vīdēſ

Capitulū.

scit se post h̄patōnē calicis diligens se absteneret
 se calicē tā exterius q̄ etiā iterū ab illo loco vbi
 stat vinū infusū tunc dū sumere illā guttā ante
 suprōnē ablutiōis. Si aut̄ sit dubius an sit cō
 secrata sumat sub hac ḡhaliūntētōe t cōditiōe
 si sit cōsecrata. Si vero certus sit q̄ nō sit cōse-
 crata sumat cū ablutiōe vel postea vel abster-
 get si exterius adhereat. Quō aut̄ h̄st possit p̄
 babilis certitudo in tali vel alijs casib⁹ cōsil-
 bus patebit ex ca. seqn̄ti. arti. i. cir̄ resolutionē
 xii. dubij. t sequentium.

ii.

Quid agēd si p̄ suprōnē sanguis deprehēdat
 sacerdos aliquā guttā vel liquorē sp̄ei vini ada-
 herē casule vel manipulo aut alteri h̄mōi.

Sol.

Sic certus sit de cōsecratione istius gutte vel li-
 quoris labat vel sugat t p̄cedat vt supi⁹ in solu-
 tiōe. vii. dubij arti. clī precedētis dictū ē. Si du-
 bitet faciat hoc sub cōditiōe: vt cir̄ precedens
 dubij dictū est. Sic certus sit q̄ nō sit cōsecrat⁹:
 liquor ille vel gutta tūc nō est curandū de tali.

Dubij. iii.

Utrū statī p̄ suprōnē sanguis dēat fieri ablutio
 digitōp̄ sup calicē. Ex quo ei adhuc in calice re-
 māsit aliq̄ sp̄es vini utputa h̄uor qdā siue h̄u-
 ditas sub q̄ sanguis cōtineat: tales sp̄es si vinū
 sup̄isūdaſ: corrūpeſ: t sic ibi desinete eſ sanguis
 xp̄i. qd̄ i ḡf̄ agēd vt sūi possint absq̄ corruptōeſ
 Circa hoc sacramētū de possibilibus agendū est
 e iii

Sol.

qd decētius est p maiori reuerētia tāti sacramētū
 cōueniēti⁹. nō ē aut̄ possibile vt sp̄s sacramētales
 cir̄ hui⁹ sacramēti celebratōnē diu manere possit
 incorrupte/imo neccesse ē/ vt cito corrūpāt . Cū ei
 post sūptōnē i stomachū descēdūt nō diu p̄stere
 p̄t incorrapte/nō solū sup subseq̄ntē debite ablu-
 tōnis sūptōnē: s̄z ⁊ pp̄e pmixtōnē humor in sto-
 macho etiā ieuno peritū. Sic etiā in descensu ad
 stomachū si sint in parua aut modica q̄titate: cor-
 rūpūt p̄ admixtōnē humoris saluariſ. Et pari rō-
 nis etiā i ore: p̄serti cū post descensū sāgnis adhuc
 remaneat i lingua ⁊ ore hūditas sacramentalē quā
 humor saluariſ q̄ maior ē corrūpit. Ab eī quoq;
 hoc idē qñq; necēcio cōtiḡit. nā si post ea utrā etiam
 sāguis sūptōnē nō fiat abstersio vel ablutio calicis
 nichilominus hūditas i calice remanens p̄ exha-
 lationem siue circūstātē aerē corrūpet ⁊ desinet ibi
 eē sāguis. Idē ēt cōtiḡit cir̄ exklorē supficē calicis
 i ea pte q̄ applicatū fuit ifer⁹ labiū sacerdotis.
 Certū ei ēt labio illo humectato hūditate sacra-
 mētali etiā dicta pascalic tacta humectat̄. sit itaq;
 cauer i si p̄t qn sp̄s ille sacramētales corrūpāt: ⁊ de-
 sinat ibi eē sācīntū. Abūciēda ēt iḡ penit⁹ omnis
 scrupulōsitas vbi ieuītabilit̄ occurrit necētas. cō-
 uenientiori tñ mō ⁊ decētiori vt diximus/ agēdū est
 Et vbi occurrit difficultas sp̄ accip̄lendū est illud
 qd min⁹ h̄z de p̄iclo. Nō aut̄ videt̄ mod⁹ cōueniēs

Capitulum.

Quidam ergo calix ex eo vel infra labia et ita humiditas
 illa sumat vel abstergat precipue proprie scadalu asta-
 ri. Neque faciliter hoc possit fieri quo ad humiditatem que
 adheret fudo calicis. Sic enim non videatur conveniens mo-
 dus ut cum digito humiditas illa abstergatur. opere id est
 gitus per ea ablueret vel sugere. ut vero modo species cor-
 ruperetur. et non posset reponeretur ad stomachum. cum hoc
 etiam posset occurrere piculium. si videlicet humiditas sacra
 metalis subitraret in vnguis et cutem digitum. ubi ne
 quod ablui neque exurgi faciliter possit. Ex hoc etiam posset
 astates attediari et scadalu multiplicem trans-
 missionem digitum in calice et alta humore. Convenientius ergo
 hoc modo agendum videtur ut sacerdos cum diligenter et cau-
 tela sic primo sumat sanguinem de calice ut nichil aplite
 us quod per labia extinghi possit in eo remaneat. eleuando
 sursum vel erigendo pedem eius et declinando coccus ipsius
 Christus faciet vel infra labia sumendo et sic tenendo donec
 a fudo calicis tota humiditas que defluere possit deflu-
 at ad labium calicis diligenter tamen cauedo ne aliquid decida-
 dat. etiam sumat per attractorem et cum anhelitu. et postquam
 diligenter notauerit quod nihil aplius defluere possit. ab-
 luit primo calicem ne aliquid de sanguine adherens rema-
 neat in eo. et per supereros illius ablutionis abluit digitos
 super calicem ut sic et humiditas calicis et species paissent alii
 quod de illa in digitis remanserit totaliter abluitur. deinde
 sumat. Non sit autem nimis parcus in vino circumferre
 neque sumat capiat ut et labia que species sacramen-

talsb⁹ fuerūt humectata/ sufficiētē ablui possit
 & vt etiā p labia sic abluta possit ablui exterior
 ps calicis spēb⁹ sacramētalib⁹ prius humefas-
 eta. Halde aut̄ cauendū est : ne sacerdos sit ni-
 mis plixus in dicto mō agēdi vt nō generet te-
 dū astātibus/ne sit etiā i mō agēdi singularis
 p morē & cōsuetudinē diocesis vel religiōis sue:
 vt astātes nō scādālizent de sua singularitate.
 vel de aliis sacerdotibus q illā singularitatē nō
 obfūat:suspiciātes eos errare.

Dublū. iiiii. Quid agēd si sacerdos p⁹ sūptōnē sacramēti
 corporis v̄l sāguis v̄rgeat sputo v̄ltussi āt screa-
Sol. Ente sūptōnē ablutionis nullo mō (tione
 expuendū ē vel extuſſiendū aut exscreandū/ne
 sic spēs sacramētales/ & p p̄nis sacramētu ejiciā-
 tur: h̄z sputū vel qb v̄rget ad tuſſim aut exscrea-
 tionē/ retineat v̄l trāſglutiatur: si aut̄ ex nimia
 violētia hoc fieri nō possit: expuatur v̄l extuſſia
 tur v̄l execref i aliquid vas aptū vel i calicē: si a-
 liud h̄ri nō possit: vel in pāniculū mūdū & post-
 ea mā illa si nō appareant aliq spēs sacramen-
 tales in ea comburatur: et cineres reponantur
 in sacrario. Uerūt si sacerdos aīt inceptōnem
 misse p̄ntiat se aliq tali passione violentē mole-
 stari tūt⁹ est vt a celebratiōe abstineat . si vero
 post sūptōnē debite ablutōis q̄ & os & labia sint
 etiā sufficiēt abluta v̄rgeat aliq p̄dictor q̄uis

Capitulū. viii.

nd sit aplius pīculū:thi ppē reuerētā maiorem sacramenti bonū est vtabstineat q̄tū pōt: qnscg alū potū vel cibū sūpserit. si tñ nimis vrgeat ejciat h̄mōi supfluitates ad aliquē locū vbi nō cōculceſ pedib: v̄l h̄cāt secū pāniculū i quem Quid agēdū si p̄ sūptōnē sāguīs (mitrat. patiatur sacerdos vomitum. v̄l ex infirmitate emittat p secessum qđ sumpsit.

v. Sol. Sufficienē pr̄z exp̄dīcīs. Si eī ibi nō possint deprehendi sp̄es sacramētales panis et quo sp̄es vīni iā pmixte sūt alijs humorib: vt neq̄ possit discerni/q: fortassis corrupte inuoluenda ē illa mā i stuppa vel pāno r cōburēda: r cineres res Dubiū. vi. Quid agēd si sacerdos p̄ (seruandi. vt̄. sumptōnē sanguīs deprehēdat venenū aut aīal venenosū fuisse in calice: r illō se sūpsisse. an. s. liceat r euomere.

Sol: Si p̄ vobitū speret se liberari: r p̄serti si medīcus cōsulat: l3 et euomere. Noctū caute fieri dī in aliquod vas mūdū: r si aliq̄ sp̄es sacramētales ibi appareāt recolligāt r in sacrario refueſ reliq̄ xō mā cōburatur. r cineres sūlter refueſ

Capitulū. viii. de dubiis q̄ cir ca debitam formam consecrationis istius sacra menti occurruunt: duos cōplectēs articulos.

Capitulum

- Art. i.** Resoluens. xlvi. dubia circa formā cōsecatiōis
panis occurrentia.
- i** Que sit sufficiens et debita forma cōsecatiōis
panis
- Sol.** Hoc est ista. Hoc est enim corpus meum.
- ii** Utrū hec cōiunctio enim: sit de substātia forme: et
de necessitate etiam pferenda.
- Sol.** Hoc est de substātia forme. Neq; de necessitate
cōsecrationis sacrati: non tñ dñ scienter omittit:
Alioquin sacerdos grauiter peccaret.
- Dubiu. iii.** Utrū sacerdos si omissis oīb⁹ alijs q̄ i missa dici
solēt. dicerz solū pdcā Xba s̄t panē aptū: cōsecrez
- Sol.** Si ea diceret cū intētōe cōsecrāti: tūc cōsecret:
sed grauiſ peccaret faciēs p ritū et ordiātōnē ec
clesie. An in nullo casu hoc faciendū est.
- iv.** Utrū sacerdos cōsecrearet si p̄dicta Xba v̄l aliq
eoz mutaret q̄tū ad idiomā pferēdo. s. in alio
- Sol.** Si p̄hoc itēderet iudicere heresim (idiomate
vel errorē i ecclesiā et formā ecclie abūcere tāq
inutile vel inefficacē et suā introducere q̄si ma
gis efficiēt et efficaciorē: nō cōsecrearet q̄r des
ceret in intētōne req̄sita ad cōsecrandū. Si x
nullo predictor itēderet: s̄t cōsecreare fūm itētōz
ecclie: tūc cōsecrearet: s̄t grauiſ peccaret: r̄rū rec
clesie institutōnē nō obſcuans.
- v** Utrū sacerdos si addat aliqua alia Xba ad p̄
dictam formā: cosecret.

Capitulū.

- Sol.** Si p̄ tale additionē muneſ ſigātioꝝ horꝝ v̄l ſenſuſ orōis, ita q̄ diſtrahāſ a pp̄a ſigātōe v̄l ſenſuſ nō fit cōſecratio. Si ḥo maneat ſigātio t̄ ſenſuſ fit cōſecratio. Sz ſcient ſic faciēſ: grauit̄ peccat rōne q̄ in pra. Si tñ infponerēſ multaꝝ ba iptinētia p̄ q̄ ſoluereſ cōtinuitas orōis n̄ fieret p̄ſectio
- Dubiuſ.** Utru sacerdos ſubtrahēſ vel diminiuēſ aliquid de predicta forma cōſecret.
- vi.** Si ſubtrahatur aliquid q̄ttuor ꝝ horꝝ q̄ ſūt de ſbā forme nō fit cōſecratio. Si ḥo ſubtrahat vel omittat aliq̄ ſyllaba vel l̄ſa ex cuius subtractōe nō ipediſ ſigātio vel ſenſuſ: ſicut p̄t cōtigere in vltīa ſillaba vel l̄ſa dictionis: tūc cōſecratur
- Diligent** tñ ē cauendū ne fiat. Si aut̄ formideſ q̄ ipedita ſit ſigūificatio vel ſenſuſ tutius ē vt forā a principio repetatur.
- vii.** Utru incōgrue p̄ferens ꝝ ba cōſecratōis ex ipl̄tia ligue vel iaduertētia: vel alto hmōi p̄ſecret
- Sol.** Si ex hmōi incōgruitate nō ipediaſ ſigātio ꝝ horꝝ vel ſenſuſ orōis: qn ver⁹ ſenſuſ forme cōſectionis capiatur: fit cōſecratio. Scienſ tñ hoc faciēſ grauit̄ peccat: rōne ſupiuſ expreſſa.
- viii.** Utru sacerdos faciens transpōnē ꝝ horꝝ conſecrationis conſecret.
- Solutio** Sola trāſpō ꝝ horꝝ nō ipedit cōſecrationē: ſz tñ fieri nō dž ſi aut̄ cū hoc variaretur ſenſuſ: tūc nō fieret cōſecratio, vt ſi infrogatiue diceretur. Est

Capitulū.

hoc corpus meū? Aduertēdū tñ circa dictas va-
riationes: vbi dictū est qđ nō impedit cōsecrōz
hoc verū eē: nisi qđ p̄ eas intēderet inducere he-
resiz vel errorē put tactū ē in solutōe. illi. dubij

Dubiu. ix. Utrū sacerdos faciēs iñfuallū ī pla- (pcedēt)
tiōe verbōp̄ cōsecret.

Sol.

Si pūu faciat interuallū vtputa si spuat vltus
flat vel aliud h̄mōi faciat: nō ipedit cōsecratio
si ḥo magnū faciat iñfuallū vt si p̄ qđ dixit hoc
est dormiat vel alid faciat: p̄ qđ cōtinuitas ofo
Quid agēdū si sacerdos (nis soluāt: nō cōsečt
nō recolat se dixisse ḥba cōsecratōis vel alia q̄
in celebratōe hui⁹ sacramēti dici debēt.

Sol.

Si certus sit se omisiſſe aliqd eorū q̄ sūt de ne-
cessitate cōsecratōis: reīcipe dñz a forā cōsecratō
nis ⁊ cefā p̄ ordinē reiterare /ne mutet ordo sa-
cristicij. Si ḥo p̄babilē et cōstet se aliqd omisiſſ
se qđ n̄ ē de necētrate sacramēti vel cōsecratiōis
pcedat vlteri⁹ sine reperitiōe. si aut̄ nullū istoꝝ
sit/ s̄z solū nō recolat se dixisse: nō dñz ex hoc men-
te pturbari s̄z vltérius pcedere. nō em⁹ q̄ multa
dixit: sp̄ recollitoim que dixerat. Et in multum
assuetis sepius nō deliberatur. iō min⁹ recolit⁹.
Utrū sacerdos p̄ predictā formā possit cōsecre-
re panem absentem.

Sol.

Nō pōt Ex quo em⁹ forā in se cōtinet p̄nomen
demonstratiūnū req̄it p̄ficiā materie cōsecrande.

Viii.

- xlii.** Utrū p̄ p̄dictā formā sacerdos possit cōsecrare panē pñtē: in q̄cūq; q̄ titate fuerit.
- Solutio** p̄dōt: s̄z nō dī i maiori q̄ titate cōsecrare q̄ neccessariū sibi videſ p̄ cōmunione fideliū.
- xliii.** Utrū sacerdos x̄ba cō secratōnis p̄ferendo cō secretōnē panē pñtē in altari: siue sit ex p̄xi dem vel reseruaculū hostiar̄ siue intra.
- Sol.** Sacerdos p̄ illa x̄ba nullū panē etiā pñtē cons̄ecrat nisi sup quē fertur intētō eius cōsecratiō / r̄ oēm talē etiā cōsecrat: Uñ r̄ oīs ali⁹ pais quē nō intēdebat cōsecrare nō est cōsecratus.
- Dub. xliii.** Utrū sacerdos apponēs plures hostias p̄ pplo cōmunicādo cōsecrādas et in ipa platione ver boꝝ nō dirigens intētōnē actualitē ad oēs / s̄z solū ad illā quā in manu tenet: oēs cōsecret.
- Sol.** Si hēat intētōnē virtualē ad cōsecrādū oēs / s̄z nō hēat actualē / oēs cōsecrat. De hac intētōe dīctū est superius ca. ii. articlo. iii. in solutōe. iii. dubi⁹. Si aut̄ in cōsecratioē illi⁹ hostie quā manu tenet oēs alias intendat excludere / tunc nullam aliā consecrat: sed solū istam quam p̄secre re intēdebat.
- xxv.** Quid si sacerdos intendat consecrare cētuꝝ ho stias siue pticulas tot hñs cōmunicandos / ap posite sint plures vel pauciores q̄ cētuꝝ vtrū facta cōsecratioē oēs sūt cōsecrata: vel solū aliquant nulle.

Capitulū.

Sor.

Slexpresse et distincte intēdat solū cētū psecre
re cū exclusiōe plurū et pauciorū: tūc nulla cōse
craſ. Si autē hēat intētōne ad cōsecrandū oēs il
las nueratas vel in locū cōsecrādāz positas: iſ
erratū sit in numere tñ oēs cōsecrāt. An cautū
est vt sacerdos plures hostias cōsecratur⁹ om̄is
ſil' aut̄ oculos ponat: t intētōne nū q̄ dirigat ad
nōnerū intēdēdo rotv̄tot cōsecrare: iſ ad ōs ibi

Dubiu. xvi.

Quid si m̄ste sit hostie appoſte (ſil' positas
etiaſ ſil' vt pura centū vel plures: t sacerdos in
tēdat solū decē cōsecrare ex illis: ut rū aliq̄ et q̄
ſint cōsecrare p⁹ plationē v̄ boꝝ cōsecratōnis

Sor.

Si determinate et distincte noter et discernat il
las. x. q̄ cōsecrare intēdit: tūc illas solas conse
crat: ſi v̄o cōfuse t id distictē itēdat cōſecrē decē
illas nō notādo t discernēdo: tūc nullā cōsecrat

Arti. iii.

Resoluēs. iii. du. q̄ icidūt cirē forāz psecre. vīni

Sor.

Que sit sufficiēs t debita forā cōsecratōnis vīni
forma est ista. Hic est em̄ calix ſanguis mei no
ni t efn̄i testamēti: mysteriū fidet: q̄ p vobis et
p multis effundetur in remiſſiōne p̄cōꝝ

Dubiu. ii.

Arti oīa v̄ba predicta ſint de ſubſtantia forme
t neceſſario pferenda.

Sor.

Sicut hec cōſuctio Em̄ nō ē de ſubſtantia conſe
crationis panis: ita nō ē de ſubſtantia forme conſe
crationis vīni: nō d̄z tñ ſcient omitti.

iii. Quid ſignificet hec dictio calix in p̄dicta forā,

ix.

Sol. Significat liquorē vel sāguinē in calice. Recipit eīm figurate cōtinens p contento.

Pro solutione aliorū dubiorū q̄ circa p̄dictā for-
mā occurrere p̄nt notāta sūt ea q̄ cir̄ p̄cedētē arti-
culū de forā cosecrationis panis dicta sūt. Cōsimili
lia eīm dubia circa hāc formā cosecrationis vīni oc-
currē p̄nt. Et pariformes hānt etiā solutiones.

Capitulum. ix. De intentione

acreatione eorū q̄ in missa dñr. vi. includēs articulos
Arti. i. Premitte dīsīōz toti⁹ missē i ptes suas p̄inciples

Prīma premitte p̄patō ad digne-
p̄ficiendū ea q̄ agenda sunt.

Tota missa Secūda olatio p̄seruāda
diuiditur i Tertia: fit p̄secō eorūq̄ s̄e oblata
v.ptes. In Quarta sumptio cōsecta
Quinta. redditur ḡfarū actio p
sūptorum p̄ceptione.

Prīma	Introitu missē	cāticū offertoriū
Secūda	pars in Lātico offertoriū aī prefationē	
Tertia	cipit ab Prefatione r̄finit orōnē dñicam.	
Quarta	Oratōne dñica antiphō. p⁹ cō	
Quinta	Antiphō. q̄ voce in cūckonetoti⁹	
	Postcomunio.	mis̄e.

Arti. ii. Prīmā p̄tē subdiuidens intentōnēq̄ ac rōnē sim-
gulorū q̄ in ea dicuntur exponēs.

Capitulum

Prima affect⁹ qd̄ rupl̄ scz p	Deuotionem Humiliationem Rectam intentionem Gratiae cōsecutionem		
Prima ps subdiuiditur i duas pri clas: pga tur nēpe i	Deuotio excitat⁹ lūillia dclarat⁹ Recta itētio ex p plūcatur H̄e cōsecut⁹ rio postulat⁹r	Laudis iubilū Misericōdītū Celestis glie concentū Orōniſſuffra	Introituſ lyriek. Slovia in In excelsis Collecta gium.
Sedātel lect⁹ du- plicif scz	Dispoſitio et ap̄lōv Vite pfectū i	Doctrinā pphāp pphetiaſ vel ep̄la.	
Perfecte p	Sp̄itale gaudiū Lratholice fidei p	Sgraduali. Alleluja. Lordiale luctū. Tractuſ	
Ar. iii. Subdiuidēs secūdā partē: tū declaratione intētō nis atq; rōnis eorū q dñr in ipſa.	Eūāgelicā lectionē in Eūāgello restationem.	Eūāgello	
Scđa ps Iēspri clas sub il didič: in iii.	Premittit offe rētiū cū lau de exultatio Exprimit ipa in his v̄bis oblatio.	cātico offertoriū Sp̄ū hūilitatis Suscipte scđā. Peritit oblatōis orōne secreta acceptatio.	

lx.

Et quod ista exigitur erectorum metris ad deum: Iudeo si non
gulis permittitur. Deus vobis cum. Loco cuiuscum oratio
secreta dicenda est: predicitur. Orate fratres. tc. 1
Ar. illi. Tertiā pte subdiuidēs: et explicās iterationē ac rō
nā illoꝝ q̄ in ea dicuntur.

Priō cōclō ořonis	Pero. s.
Priō p̄mittit secrete exp̄sse p̄nūciat̄	
per excitatōꝝ po	Scđo a sacerdote
pult ad dūcō	populus salutatur.
nē: prepatioꝝ	Tercio: ppls ad e= ibi. Sursūc.
in qua	rectōꝝ mīl̄ icitak̄
	Quarto: ad ḡfasagē h̄fasa,
	das exhortatur.
	Quinto: ḡfa p̄actiōis
	Etere. dā
	debitū demōstrat̄.

Tertia	Divinitatē	āgelis: sāct⁹. s
psub	Scđa subiū	dū p̄cīnīk̄ cū
uidit̄ i	ḡf̄ deuota xp̄i	p̄uris: bñ
v. pticu	laudatō: q̄ ad	donū
lesin	Hūanitatē	Oblationē mun⁹ ibi. Teigit.
	eius	q̄ dī sacrificiū

Tertia petīt̄	Offerētes et eos p̄ i p̄i
secrāde ma-	neralī p̄e mis qb⁹ offert̄: q̄p̄ ibi
terie bñdic-	mittit̄ qd̄ sal⁹ postulat̄. p̄ eccl.
tioꝝ accepta-	petatur q̄ Eos quorū patro
tioꝝ: ybi	tum ad cīnīū iplora ibi cōmu-
	tur i q̄p̄ ēt reuerē
	tiam offertur.

Capitulum

Scđo spâlik et expresse cōcludit qđ p oblatione
hostie ipetrādū postuleſ ibi: Hanc igitur.

Priō effect⁹ cōsecratōnis ibi: Quam obla.
In Quar corpus Qui p̄die,
ta pagis Secūdo iſa p̄secre xp̄tib⁹
p̄sec, vbi r̄io p̄sumat q̄rtū ad sāguinē ſili mō,
Tertio rei p̄mēora⁹ explicat ibi: Unde et me.

Priō acceptari Supraq
Gratiam sacramentum. ibi.
Priō p̄mitit vbi petit Scđo dari Supplic.
In Qui qđ petat q̄ ad ḡfēdonū
ta expri Mortuis Memēto etiā
mif̄xtut⁹ Gloria p̄ ibi
cōfēcti ſa Aliis Mobis quoq
cramēti Scđo petito finit̄ inducit̄ mediator p̄ quē peti
postula ta obtinē sperat cū cōcludit̄ p̄ xp̄m dñi n̄fz. ic.
tio, vbi, Tertio tot⁹ canō
p̄cludit̄ r̄ oīa cir p̄mo sacram̄ti Per quē
cācōfectōz hui⁹ ea q̄ ſk ibi
ſac̄m̄ti pactai ſcđo expte personarū
cristi p̄fis filiū i ſacramē per ip̄z
reducuntur Et to op̄atiū
Arti. v. Subdiuidēs q̄rtā p̄tē cū expositione intētōis &
rōnis ſingulorū q̄ in ip̄la dicuntur,

xi.

Ofonem **E**xortatio **Orem⁹**
Pet̄. s. dñi p̄mittit̄ **P**resuptō ibi.

Cōmuniſe am: vbi: exodus **P**recep.
 que fit per ponitur **C**eleſtis panis postu-

latio: ibi: **P**anē n̄r̄ q̄tid. r̄c

Pri a p̄ = **D**e p̄cationē ſac̄doti p̄uatā ibi. **L**i. n. q.
 p̄oīt ad **P**acis cō ſacerdote pplo **P**ax dñs

Quartā ſuptōz ſa cupiſcē optatur ibi
 p̄ ſubdi craſti p̄ tīā: q̄ a pplo poſtulatur **A**gn⁹ deſ
 diſ i ou= paratio In missis tñ defunctor̄ vbi ſacrificiū
 as p̄ticu uō, p pace preſenti ſz futura requiem
 laſ **In** offertur: pax nō poſtulatur.

Specialis: que fit p priuatā orōne ſacerdotiſ ut
 cū dicit: Dñe ieu xpc̄ fili dei viui. r̄c. vel aliquā ali-
 am addit. Nam diuerſi diuerſas vel p ſua deuotō
 ne: vel p locorum conſuetudine addūt.

Sacerdote: q̄ poſt p̄uatā ofonē

In Secūda ſub- ſacramē ſuit ad qđ dzeē dſpo-
 ſūgiſ ſacramē ſit⁹ mō ſupi⁹: ca. vi. arti. i. ex-
 ri ſumptio ab poſſito. Illis qb⁹ p ſac̄dotē dī-
 Cōmuniſer etiā cōſueueſt celebraſ. (pēſaſ-
 teſ poſt ſacramētor̄ perceptōnē quasdā priua-
 tas orōes dicē p ḡfarū actione.

Lorp⁹ dñi n̄r̄ ieu xpi. r̄c. p vt eos
 vt qđā dicūt **Q**đ ore ſumpſimus. r̄c. deuotōv̄

Quasdā aligſ ſpeciales poſt uetudo

orationes puocat. f illi

Capitulū.

Qd discretioni vnlus cuiusqz relinquuntur. Aerutis
meli⁹ vide^t vt nihil vocali pferat p*f* ea q*i* libro
missali p*rinēt*. fm Q*dicitū ē supi⁹* ca. vi. arti. ii. in
resolutōe .ii. dubij : ne p*hmōi* vba pmisceant*e*/dīs
cōtinuēt *r* le rūpāt ea q*i* ex iſtitutōne v*l* p*suetudie*
ecclie dicēda *r* p*ferēda* s*f*. S*z* (v*tibidē tactū ē*) si
qs hēat affectū ad aliq*al*ia dicēda: dicit*i* corde p*cogitatōnē* deuotā meditatōz. S*ic ei* *r* tal pmix
tio iſruptio *r* discōtinuatio vitabit*:r* affect⁹ des-
Art. vi. *Quitā* p*tē* subdidēs (derio suo n*frustrab*it,
intētōisq*z* ac rōis illor^z q*i* ea d*n*ir explanans.

Prima sit accepti Anthiphonā post cōmu-
Quinta bñficij cōmēoratō nionē: q*i* cum quadā leti-
ps subdi Sc̄da reddit*p*ro *q* cia canitur.
dit*i* tres percepto bñficio Dōnem sacerdotis.
ptickas In gratiay actio q*cōplenda* dicitur.

Tertia cōcludit toti⁹ missē cōsumatio: p*hec*
Ite missa ē. Gratias Deo
Bñdicam⁹ Abi chorus agens N*o*. grās
domino vel minister Defūctis Amē
Beq*el*. i pa. req*em* optang.

Capl*m.*x. de rōe et significatōe
eoz q*i* missa *r* circa eā agūt cu*z*
breui epylogo et cōclusiōe toti⁹
operis. xii. articulos cōprehēdēs

X.

Arti. i. Enumerās ea q̄ in missa et circa ipsā aguntur?

- i. Lotio.
- ii. Thurificatio
- iii. Altaris osculatio
- iv. Sacerdotalis x̄fisio et puli q̄ eum salutatio
- v. Hestus variatio
- vi. Multiplex per cruces signatio
- vii. Hostie fractio.
- viii. Partis hostie in calice missio.
- ix. Osculi pacis traditio.
- x. Vini nō p̄secti sumptio.

Arti. ii. Exponēs rōnē atq̄ significationem primi principiis qđ cir̄c missā et in ipsā occurrit peragendum

i Tractandū renerenter ipsm sacramētū: p̄ciosa em̄ tractare s̄t p̄sueuerūt hōles nisi manibus prius lotis. Si indecens esset q̄ ad tam preciosum et rām̄ nobile sacramētū tractādū qs ac cederet: manibus q̄ de facilitate quinantur illotis.

ii Incitandū celebrantē ad devotionē et internā purificationē quam intendere debet.

Lotio Manusū asī ad missā: sīt

Capitulum

iii.

Insignandū & oblatur & cōsecratu
rus hostiā lachrymis compunctōnis
lauare debet prius cōscientiam

iiii. ad

Significandū illā interiorē mundi-
ficationē. **Uñ** sacer. **D**yonisius dicit
¶ extremitatū ablutio: significat ablutionem eti-
am a minimis peccatis. **H**oc nāq etiā repitata
ablutio sacerdotum in veteri testamento.

Reuerētiā sacrī exhibēdā cū iā of-

Uñ oblatōēz ferri et cōsecrari debent
vñ p̄secatōz **D**e uotōnē & puritatē incitandam
ad ampliore **E**mūdationē a pctis significandaz

Sacramēti reuerētiā: ne post tantū
sacramēti p̄tactū: digitis non ablutis
statī alia non sacrata tangantur

Periculi cautelā: vt si aliquid d̄ spe
cieb⁹ sacramētalib⁹ remāserit adhe-
rēs digitis: p̄ ablutōnem tollatur

Mundicie retinentiam: Sigāt em̄
hec ablutio: vt sacerdos q̄ p̄ sacramē-
ti p̄ceptionem presumif eē mundat⁹
post celebrationem mundiciam re-
tineat: et a recidivis inquinatione s-
bi caueat.

Lotio
Digitorū
in missa:

fit,

Post sacra-
mēti sūptō
nē propter

Arti. iii. Rōnē & significationē scđi p̄cipalit⁹ qđ circa mis-
sam et in ea agitur: declarans.

¶.

I. **Sacramentū reuerentiā vt. s. p. thuris bonū
odorē expellat si qd mali odoris ibi tuerit
quod horrōrē prouocare posset**

II. **Thuris
catio an. pp̄t
missā et
in ea. fit.** **Dyabolice malignitatis repulsam: ne vide
licet ille malignus aliqd h̄ sacramentū vel cele
brantē machinat: vel facere possit. Huius
modi em̄ fumo omne genus demoniorum ex
truitur.**

III. **Deuotionē et orōnē celebratīs ac assīstentīs
significandam: que per ipsos ad deum dirū
gitur.**

IV. **Effectū ḡe repūtandū: q̄ sicut bono odore
christus repletus fuit.**

**Arti. III. Explicās rōnē et significatiōnē tercijs principalē
quod circa missam et in ipsa agitur.**

I. **Sacramenti cōsecrandi / tractandi / et sumendī res
uerentiam.**

Altaris II. **Celebrantīs amorē erga xp̄m extandū.
osculatō III. ad Dilectionē inter xp̄m sp̄sū et ecclesiam
an missā sponsam representandam.**

et ipa IV. **Detestabilem iude proditoris osculationē
significandam: presertim quo ad illā oscu
lationē q̄ sit post sacramenti eleuationē: cū
dicit. Et hac altaris participatione. tc.**

**Arti. IV. Quarti principalis quod in ipa agitur: rōnē si
gnificationē q̄ exponens.**

Capitulū. viii.

Sacerdotis ad populum die resurrectionis sue factam: representat.
Salutatio que fit Septē vīcīb⁹ (q̄nq̄ies vīdēl̄z cū se
xtit ad pp̄lm: et bīs cū se nō vertit:
vt cū dicit in prefatione. Dñs vobis:
Et post hostie fractionem: Pax dñi
sits vobiscum) septiformē sp̄issatā
gratiā significat.

Arti. v. Explanās rōnē ac significationē quīntī p̄cipal
quod in missa agitur.

i.	Brachior̄ extēsio	Extēsōnē bra/ chior̄ xp̄i ī cruce
ii.	Elevatio	q̄ signat Directōnē ofo nis ad deum.
iii.	Lōiūctio	Lōiūctōz cord̄ cū ore: oris cuz ope fidei cū op̄i bus caritatis.
Hestus p̄ncipa lis varia rio ē sex	manuum	Cruelxiōz sic af fixiōz xp̄i ī cruce.
iv.	Lacellatio tuplex,	Prop̄tē sacra m̄tri reuerēti as t̄p̄icā cautelā: ne si ali qua p̄ticula digitis adhese rit: disperdatur.
v.	Digitor̄ s. pollicis, cū indice copula rio: que sit	Ad significādū coplātōz capitus cuz mēbris: id est christi cum ecclesiā.

Corporis inclina-
tio: q̄ sit ad.

Representandū humiliata
ter obediētiā xp̄i ex quib⁹
passionem suscepit.
Incitādū celebratē t astā
tes ad humiliatē t deuotōz

Ar. vii. Rōnē et significatiō declarans sexti principalē
in missa agitur.

Multiplex signatio p̄ crucēs: fit ad rep̄fitandum
modū t ordinē dñice passionis. Et q̄ illa paſſio q̄
busdā gradibus fuit p̄acra. Quedam em̄i paſſiōis
ptes crucifixionē p̄cesserūt: t qdā in cruce cōsumi-
mate sunt. Ideo etiā qdā crucēs fūt ad rep̄fitādū
ea q̄ passus est dñs an crucifixionem: vt ille q̄ fūt
an crucifixionem. Quedā x̄o fūnt ad rep̄fitādū
ea que in cruce vel post crucē facta sunt: sicut ille
fūnt post consecrationem.

Hec dona

Traditōnē

Cruce   **Triplici**   **Hec mūera**

sub illib⁹bis   sub illib⁹bis   Hec sc̄tā sa.

x̄p̄i iactaza
ad rep̄fi deo p̄fe iu-
tādū. da iudeis.

Triplici   **Bidictā**
sub illib⁹bis   sub illib⁹bis   B̄scriptam

Elēditiones
pectā a sa-
cerdotibus
scribis phari-
seis v̄l vēditio-
nis preciū sc̄z
xxx. denariorū

Batam

Capitulū.

¶ perficit ubi addidit du Corp^o Ad r̄p Judā vēdītōrē
autē ista plex crux sub sc̄tād signa^o p illis xb̄bis Sāguis xp̄m venditū
x. vices

iii. Unica in Corporis bñdixit
Cruce p secrōe Sāguis sub illo xb̄bo bñdixit
Pre resignationē passiōis xp̄i Panis
Ad repū factā i cēna p hui^o sacramē
tandū t i institutōnē sub specie vni.
Uel passionē Corpore
christi in Anima

Hostiā purā
Cruce qntuplici Hostiā sāctā Ad rep̄tādum
sub illis xb̄bis Hostiā imaculatā qnq^o plaga sie
Panē sc̄t̄m. v.e. vñnera qnq^o pri
Calicē sa.gpe. cipalia corporis xp̄i

vi Corpus
Triplici sub illis xb̄bis Et sanguin. sup:
Cū bñdictione :

Ad rep̄tandū Corporis xp̄i extēsionē
Sanguinis effusionez
Passionis fructum

vii Sancticas
Triplici sub illis xb̄bis Cūnificas
Benedicis

x.

Ad repūtādū Persecutoridus.
trīplicē xp̄i orō Liberatōe a morte.

viii **Cruce trīplici** Adeptione glorie
 sub illis Per ipm Ad repūtādū f̄s ho-
 verbis Etcū ipo ras qb̄ xp̄s pepēdit ī
 Et in ipo cruce qr ab hora sex-
 ta vscad. ix.

ix **Duplici sub** Deo p̄ti oipotenti
 illis verbis In vnitate sp̄issanci. Ad
 rep̄sentādū separationē aic a corpore
Trīplici sub Pax dñi Ad repūtādū xp̄i
 illis verbis Sit semp resurrectōnē f̄cia
 Eobiscum die factam

Arti. viii. Exponēs rōnē ac significatōnē septimi p̄ncipalē
 Obseruandū formā quā xp̄s circa
 cōfectionē hui⁹ sacramēti tenuit.

Hostie fra- Ipse enim panem fregit.
 ctio fit ad Passionē xp̄i in qua corpus
 Rēp̄ntandū eius vulnerationibus fractū
 siue diuisum fuit.
 Distinctionē corporis xp̄i misti
 ci fm diuersos status eius.

Arti. ix. Rōnē et significatōez octauj p̄ncipalis declarans
 Cirē missionē p̄ti hostie i calicē
 adūtēdū q̄ hostia frāgit p̄io i In eterua glia
 duas medietates ad d̄signād̄ du-
 plicē statū p̄destrioz. s̄ eoz q̄ st̄ Int̄p̄alimiseria

Capitulum

Ista nāq̄ medietas q̄ ex manu dextra sup patens
indivisa collocatur: si gāt p̄destriatos q̄iā adepti
sūt britudinē q̄ p̄dextrā intelligitur.

Una medietati sup patenā collo
catis cōiugf: et sigāt illos q̄ sūt in
purgatorio: q̄ qdē l3 britudinem
nō dī hēant: sūt tñ certi de ea.
Alia q̄ post hāc diuisionē in dex
tra teneb̄ mittitur in calicē: et si
gnat p̄destriatos adhuc i hoc se
culo viuētes q̄ q̄uis de britudine
hīda certi n̄ sit: illā tñ x̄tute pas
sionis et sanguis xp̄i cōsequētur
l3 p multas tribulatōes: q̄p cali
cē significantur.

Alla x̄o medie
tas q̄ i sinistra
retinetur diu/
ditur in duas p
tes quarum.

Arti.x. Allignās rōnē et significatōnē noni p̄ncipaliſ
P̄ostq̄ sacerdos dixit. Agn⁹ del. xc. osculat libz
vel altare vel alio fīm cōsuetadī loci. Et deī mī
nistrū vel ymaginē v̄ tabulā p̄ eūdē sibi porrectā
q̄ v̄lēi exhibet astātib⁹ osculāda. P̄rō iō: vt cele
brās n̄ solū cū deo pacē: s̄z et cū pxio se h̄fe p̄stet
Scđo ideo: vt alii osculātes p̄stean̄t se eē cōiun
ctos i vnitate fidel: p̄ xp̄m in ora crucis īmolatum

Arti.xi. Rōnē ac significatōnē decimi p̄ncipal̄ exponēs
P̄o cōionē et calicis ac digitorū cū vīno ablutōnē
sumitur illō vīnū. P̄rō iō. vt reliq̄ sp̄ē sacraī
taliū s̄ in ore remāserint cū illo transglutiāntur.,

X.

Scđo: ut p̄ hoc signi Cōpūctōnis
 sicutur q̄ sacerdos dein tristis tice Corde
 ceps maneret ēat mū bratiarū acti
 dus: et seruare sapore onis tleticie In Ōre
 ac odorē vini Recte p̄satio Vita et
 nis tūsticte opere

Ar. xli. Sūḡi⁹ dēmiata breuit̄ epilogās: et h̄⁹ op⁹ p̄clndēs

Ea q̄ cirē officiū misse quo ad ministrū celebran-
 dī locūt̄ps: accēta in sumario huius opis ānotata
 / dubitationē īgerē p̄nt. sub cōpēdios sufficiē
 resoluta putamus Hā si aliq̄ alia occurrāt: ex his
 q̄ dissimilitudē diligēt cōsidatis: de facili solui p̄nt.
 Sollicitē preterea c̄ncretile q̄ cui⁹ negligētiā de-
 fect⁹ aut error aliq̄s cōmissas fuerit: vt debitā ſr̄ il
 lo penitētiā agat. Et q̄ iux̄ sacror̄ canonū consti-
 tutōes qdā defect⁹ ſpecialē exigūt ſatisfactiōz: tu-
 tū ēvit ſi casib⁹ difficultib⁹ p̄lat⁹ ſupior cōſulař: cui
 t̄les ſe rebusādi. Hōlateat deniq̄ lectorē: doctores
 diuersos cirē qdā ſupiorib⁹ dēmiata n̄ vnifor-
 mis ſe ſepi⁹ p̄ies ſētire. vñ fieri n̄ potuit vt ſinglor̄
 ſniā ſimitarem nr. Sz hoc nobis ſuffecisse videā
 vt oī affectu ad opinātes ſecluso id qd nobis veri⁹
 aut magis cōgruū vel tussi⁹ viſu est diffinuerim⁹
 Ed gloriā Iesu xp̄i: q̄ cū patre et ſp̄f sancto viuit et
 regnat in ſeſa ſeſorum bñdictus. Amen.

Finis.

